

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petisor egyszeri hirdetésre 30 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyitász: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Fő-utca 55. sz.

Kiadóhivatal: Kósch ÁRPÁD könyvnyomtató-intézete
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Az egyhuzamban való tanítás.

I.

Az Eperjesi Tanári-kör az egyhuzamban való tanítás kérdésének felvetésével igen fontos a családi és társadalmi életbe nagyon mélyen belenyúló reformot akar kezdeményezni s végrehajtani, mert nyilvánvaló, hogy a tanulóknak délutáni 1-ig iskolában való maradása s a délutánnal való teljesen szabad rendelkezése nemcsak az iskolára s a tanulóifjúságra bir vonatkozással, hanem a szülőkre, szállás-, kosztadókra s ezek által közvetve az egész társadalomra.

Ez oknál fogva a kérdés megoldása nem oly könnyű, mint a minőnek első pillanatra látszik s hozzászólni nemcsak az iskolának s illetőleg a tanítással foglalkozóknak keil, hanem minden érdekelt félnek és csak kellő megfontolás s az összes idetartozó tényezőknek s viszonyoknak mérlegelése után szabad döntenie a kérdésben. Annál inkább kell ezt tenni, mert a jövő nemzedék egészséges szellemi s testi fejlődéséről van szó, a mely nemzedéket pedig a haza javára s a maga hasznára minél műveltebbé s minél erősebbé s edzettebbé kell nevelnünk. Annál inkább kell erre ügyelni, mivel az ilyen reformnak hatását csak hosszú évek múltán lehet igazán észlelni, a mikor az esetleges rossz következményeket eltávolítani már senki sem képes.

Mivel az eddigi felszólalók a kérdést főképen az elfogadhatóság szempontjából vizsgálták, én az ellenkező állásponttól akarom azt megvilágítani.

Legelsősorban pedagógiai nevelési szem-

pontból kell a kérdést vizsgálni. Az iskola nevelő-intézet; a tanárok, tanítók, az iskolának berendezése, felszerelése, minden eszköze — egyszóval mindaz, a mi az iskolának rendelkezésére áll, az ifjúságért van. Nevelésnél, oktatásnál s az ifjúság vezetésénél mindig a tanuló a középpont, a mely körül az egész iskola forog s mely felé a tanító s tanár egész működése irányul. Célját tévesztette az az iskola, melyben nem az a szellem uralkodik s rossz pedagógusok, a kik elfelejtik, hogy nem az ifjúság van érettek, hanem ők vannak az ifjúságért. Ennek a pedagógiai követelésnek, mondjuk elvnek kell érvényesülnie a tanításban is. Ennek a követelésnek áll loznak a szülők, mikor gyermekeiket iskolába küldik, a mikor fáradsággal szerzett betevő falatjukat gyermeikkel megosztják s a mikor odahaza körülményeik s hozzáértésük szerint maguk is befolynak gyermekeik nevelésébe.

A pedagógia azt követeli, hogy az iskola és a tanítók ne csak tanítsanak, ismereteket közöljenek s a tudást gazdagítsák, hanem az ifjúságnak erkölcsi jellemet is fejlesszék, hogy az egyfelől képes legyen vágyait fékezni, indulatait uralkodni s önmagát fegyelmezni, másfelől saját erkölcsi értékét megbecsülni és másokban az egyéni jóra valósságot s képességeket elismerni. A tanuló csak úgy válik a társadalom értékes tagjává, ha arra neveljük, csak úgy lesz önzetlen honpolgárrá, ha annak hasznával megismertetjük és csak úgy tanulja meg az életnek értékelését, ha tapasztalja, hogy mi is értékeltük s hasznosan munkára fordítjuk. A nevelésnek minden fázisa az erkölcsi jellem-

fejlesztés, a helyes erkölcsi értékelés szempontja alá esik.

Ez alá kell, hogy essék az iskolai munkafelosztás is. Ez alá kell esnie annak a kérdésnek, vajjon a tanuló csak a délelőttöt vagy a délutánt is iskolában, tanítóinak vezetése és felügyelete alatt töltse-e, vagy pedig a délutánt is? Ez alá kell esnie a szabad idő s a szülői gondozás kérdésének is.

Ha elvileg felvetjük a kérdést, kinek vezetése alatt legyen az ifjúság, vajjon a pedagógiai szak-képzettséggel bíró s hivatását a nevelésben kereső és találó tanítással foglalkozókéban-e, vagy pedig olyanoknak vezetése alatt, a kik ehhez nem értenek, vagy a kik csak véletlenül vezetőivé válnak; vagy az utczai nyilvános életben-e: a feleletet nagyon könnyen adhatjuk meg abban, hogy az iskola s illetőleg a tanító-ság vezetése alatt. Mikor a szülő gyermekét az iskolába viszi, teszi azt abban a tudatban, hogy gyermekének egész jövőjét méltó kezekre bízta. Mikor a szülő messze földön a felől határoz, hogy mely iskolába vigye gyermekét, bizonyára meghányja, megveti, hogy oly iskolába adja, a hol gyermeke nemcsak tudományban fog haladni, hanem jellemfejlődésben is fog nyerni. Oly tanárokhoz viszi, a kik nemcsak tanítanak, hanem nevelnek is; oly iskolába megy gyermekével, a melynek jó nevelő híre van; oly városban helyezi el, a hol a társadalmi viszonyok is kedveznek az ily irányú nevelésnek. A ki másként cselekszik, az vagy könnyen veszi gyermekei nevelését, vagy oly viszonyok között él, hogy nem cselekedhetik józan belátása és lelkiismerete szerint.

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

VIRÁG MESÉK.

Népregék nyomán írta és az Eperjesi Széchenyi-körben felolvasa Szémán István.

Őszi mese elejétől végig.

Nincs benne más, mint hulló lombok, hervadó virágok, tört remények, múlt álmok s egy-két fel-feltoluló eszme.

Őszi mese elejétől végig...

Csodálom a festő embereket, a kik annyi poézist találnak az őszben. A halvány színek finom árnyalatai úgy behálózák lelküket, hogy a hervadó leveleken csak a színek csodásan egybeolvadó harmóniáját veszik észre, s nem bántja őket az a gondolat, hogy azok már meghalt levelek. Nem törődnek azzal, hogy mindegyikük egy-egy darab elpusztult élet.

Én is gyakran járom az őszi avart s el-elnézem a hulló leveleket, s az én szívemben is csodás harmóniát idéz elő a hervadás, az érzelmek harmóniáját, mert én az őszben a csendes elmúlást látom, azt, a mely minden földi lényre vár.

De ez a csendes, nyugodt elmúlás oly fősleges, oly megnyugtató. Az élet nagy tragédiái nem játszódnak le a természetben. ... A természet hervadása nem szakaszt meg egy szépen indult pályát, nem tépi széjjel a csendes boldogságot, nem csalogat hiú reményekkel, hanem csak elhozza azt, a mit már az első fakadó rügy magában hordoz — elhozza a csendes elmúlást. S ha néha-néha egy-egy késett bimbót perzsel fagyasztó lehelle — ez sem tragédia, mert hisz' nem az ősz csalta meg, hanem a hűtlen meleg napsugár, a mely nyugvó

rejtekből elővarázsolta, homlokon csókolta s tovább állt, mint egy modern gavallér.

Csodálom a költő embereket, a kikben annyi melankóliát ébreszt az ősz, a kiknek a zörgő levelek és a zizegő kórók a megsemmisülésről beszélnek. Nekem sohasem beszélnek... nekem az ősz mindig a mag rothadását juttatja eszembe, a melyből dús kalász fakad... Előttem az ősz a tavasz melegágya, s magasztosabb... egy szebb élet csendes, átvezető réve...

De mit fűztem tovább az őszi képeket... mégis csak hadd fesse tovább a festő a finom, előmlő tónusokat, hisz' művészete úgyis arra van hivatva, hogy hímes leplet vonjon a komor valóra s legalább egy percze fölfelé ragadjon... Hadd fakadjon tovább is a költő szívében bús melankólia, hisz' a lélek, a mikor megsemmisüléstől retteg, — akkor keresi legjobban az örök életet...

Ne bolygassuk e mélységes titkokat, — meséljünk inkább azokból a tanulságos regékből, a melyeket a hervadt virágok eresztenek szélnek... hogy elűzzék a sötét árnyakat; mesélnek, mert mögöttük immár egy megfuttat pályá áll telve felhővel és fényvel, s gazdag tanulsággal...

Hallgatom hát... lelkem hevül bele, képzeletem villámgyorsan szárnyal, befutva a tűnő életet, s a mit hallok, hűen im' elmondom.

Őszi rege elejétől végig...

* * *

Kis kertemben egy virággy közepén elfeledve áll egy mirtus-bokor. A róza, a tulipán, a jáczint, a bájos primula és a lilium már mind lekonyultak a gyenge dércsípéstől, csak a mirtus állott zölden, egyenesen,

mintha csak mondta volna: legyőztem a romboló enyészetet. Földoklő társai megértették a néma dicsekvést s egy czre felűtötték hervadt fejüket a sívító szélben, mintha csak azt felelték volna: lássuk hát — kinek az élete hosszabb, kiéhez tapad több dicsőség?... Mert lehet egy élet rövid és fényes, mint a tűnő üstökös, rövid s áldásos, mint a termékenyítő nyári eső...

Lehet egy élet hosszú s színtelen, mint az égboltot betakaró szürke felhő, lehet egy élet hosszú és gyümölcstelen, mint az a parlagon heverő föld, a melynek csak gaz terem. Minden élet értéke annyi, a mennyit produkál, a mennyiben rendeltetésének megfelel...

Minden életben csak annyi a fény, a mennyi boldogságot teremt lelkünk nemes törekvése, s annyi az árny, a mennyit az ember hibái rejtjenek magukban... S a mint így erényeinkkel s bűneinkkel előre törünk — mindn ajunkat egy gondolat hevít: boldogok akarunk lenni egytől egyig.

Azok akarunk lenni, mert a boldogság vágya ott fészkel szívünk legmélyén, s a mint felszínre kerül s küzdelemre készítet... fáradozunk s tülekedünk érte... sokszor összeütközünk az emberekkel, a körülmények ezer alakulásával s megszületnek azok a tragédiák vagy komédiák, a melyeknek láncolata az emberi élet, a melynek végén kevés ember mondhatja, hogy boldog volt s igen sok újra kezdené, hogy boldog legyen, — a legtöbb pedig csak akkor érti meg, hogy hogyan kellene élnie, hogy boldog lehessen. —

De, hogy mesémet tovább folytassam... tovább mondom, a mint ellestem... Bírónál t-t köztük a jó öreg szomorú nyír. A szél még egyet sívított s a mirtus rábólintott a többiek szavára:

Ezek alapján világos, hogy pedagógiailag jobb, ha a tanuló minél tovább tanári vezetés s felügyelet alatt áll. Megjegyzem azonban, hogy ennek a felügyeletnek nem szabad mindig közvetlennek s a tanuló által is ismertnek lennie. Nincs szükség hosszú bizonyításra, hogy pedagógiailag helyesebb, ha a tanulók délelőtt és délután állanak az iskola felügyelete alatt, mint ha csupán délutáni 1-ig érzik annak közvetlen nevelő hatását.

Még jobban kiviláglik ez, ha a következő körülményeket is figyelembe vesszük: A legtöbb tanulónak szülege nincs abban a helyzetben, hogy gyermekének nevelését hathatósan vezesse s ellenőrizze. A legtöbb szülő iparral, kereskedelemmel s hivattal van elfoglalva s ha kenyérkereseti munkáját nem akarja elhanyagolni, bizony nem igen nézhet utána, hogy mivel tölti az időt gyermeke, hol s merre jár, minő társaságban van s milyen példákat lát?

Igen sok tanuló idegenből kerül az iskolába s ismeretlen kezekre van bízva. Egy-egy szobában 3—4 fiú is lakik. A szállásadók legtöbbszörre nem értenek a neveléshez, de nem is érnek rá, hogy mindennapi munkájuk mellett még a nálok szálláson s kosztos levő tanulók nevelésével is sokat foglalkozzanak. Mi történik tehát? Az, hogy szabad idejüket erkölcsileg káros s haszontalan dolgokkal töltik el, a magok és szülei nagy kárára.

Egyes szülők a jelenlegi munkafelosztás mellett is szükségesnek tartják, hogy korrepetitort fogadjanak gyermekük mellé. Ha az egyhuzamban való tanítást behozzák, a szülők rendre kénytelenek lesznek korrepetitorokat fogadni. Neveléstanilag helyes-e, hogy a tanulónak mindenképen mankóra kelljen támaszkodnia? Olyan vagyonszak-e a szülők, hogy ezt a terhet könnyen elbírhák? Avagy az iskolába csak a vagyonszak gyermekei járhatnak s boldogulhatnak, a kik mellé a szülők nevelőket s korrepetitorokat rendelhetnek?

Ezek nagyon fontos körülmények éppen Eperjesen, a hol a tanulók óriási nagy többsége idegenből kerül hozzánk, s a hol legtöbbszörre oly szülők gyermekei járnak iskolába, a kiknek nem telik korrepetitorra.

Az az érv, a melyet felhoznak, hogy a jelenlegi órabeosztás mellett a gyermek teljesen az iskoláé s a szülők semmiképpen sem folynak be az egyébként nagyon szükséges

szülői nevelésbe, alig jöhet tekintetbe, mert a mindennapi kenyérért izzadó szülő örül, ha munkáját zavartalanul végezheti abban a tudatban, hogy gyermeke tanítók s tanárok gondos felügyelete alatt van az iskolában. A hivatalban görnyedő apa, ha fáradtan haza kerül, bizony nem igen fog törekedni — de nem is ajánlatos — hogy gyermekeivel foglalkozzék, hanem pihenést, szórakozást s üdülést keres. Az anyák pedig, ha rëndben tudják tartani a házukat, gondoskodnak gyermekeik ruhájának, fehérneműjének tisztaságáról, varrnak, főznek — a mint az legtöbb rendes családnál szokott lenni — képtelenek arra, hogy a mai cselédviszonyok mellett még tüzetes nevelési gondokkal is terheljék magokat.

Marad tehát a gond, az aggodalom s rettegés: mi lesz a gyermekekből, ha azok egész délután szabadok lesznek? S ez a gond annál nagyobb súlylyal fog rájuk nehezedni, minél nagyobb szeretettel csüngnek gyermekeik jövőjén s minél jobban látják az utca erkölcselenségét s annak romboló hatását a gyermeki szívre.

Minő gonddal s minő bizalommal hozzák majd gyermekeiket a szülők messze távolból? Nem fogják-e inkább oly városba vinni, a hol az eddigi rendszer honos?

A sárosi tót nyelv.

Reflexiók «Védekezés a pánszlávizmus ellen» (Sárosvármegye akciója) című cikkre.

Melyik šariščan lelkének nem esett volna jól e lapok egyik legderekabb munkatársának, dr. E. Nagy Olivérnak, a mi kedves, Sárosvármegyénk iránti szeretettől ihletett lelkes, hazafias prologja, melylyel az EPERJESI LAPOK legutóbbi számaiban magyarul közölt s most tót nyelven kiadott Rákóczi-művecskét útjára bocsátja? Hálás köszönet érte! A védelmi harcra való invitálásért is. Jelentékeny biztosítéka a győzelemnek ilyen fegyvertársakkal küzdeni, mint az EPERJESI LAPOK munkásai.

E művecske, mint Sárosvármegye pánszlávizmus elleni dicséretes akciójának első virága jelent meg 1906. végén, egyszerre a kis Jézuskával; nem csoda, ha ezen zimankós téli időben dér csúpte meg. Talán az «Atyuska» országa felőli szelek beszéltek össze, hogy e virágnak ártsanak... Egy sárosi Linné, tudományos nevével úgy nevezné e virágot, hogy: «debuisset pridem».

Én ezúttal nem akarok foglalkozni e jeles mű értékével; dr. Dessewffy Istvánnál avatottabb író nem is kívánhatunk e mű megírására, a mű értéke igazán nagy, ezt méltatja dr. E. Nagy O. is; nem foglalkozom annak céljával, sem hatásával: célja nemes, hatása

lesz. Csak annak tót nyelvezetéről bátorkodnám néhány szerény, de mindnyájunkat érdeklő megjegyzést tenni.

Előre bocsátom s idézem dr. E. Nagy Olivér említett cikkének két részletét: „Sárosvármegye ez év nyarán elhatározta, hogy mozgalmat indít a törvényhatóságok körében oly irányban, hogy a kormány hazafias szellemben szerkesztett tót lapot adjon ki, még pedig nem központilag, mert a tót nyelvjárás egészen más az ország északkeleti, mint északnyugati részeiben, tehát ugyanazzal az irodalmi termékkel nem lehet itt is, ott is hatást elérni, hanem vidékenként. A belügyminisztérium, nemkülönben a miniszterelnökségi sajtóiroda bizonyára meleg rokonszenvvel fogadják ezt a tervet és mindent elkövetnek mielőbbi megvalósítására annál inkább, mert vele egyidejűleg az eperjesi függetlenségi és 48-as párt is élénk figyelmébe ajánlotta egy külön memorandumban a kormánynak a pánszlávizmus elleni küzdelem eme hathatós módját.”

Majd alább így ír: „Szóval: olyan karácsonyi ajándékot adott Sárosvármegye az ő tótjainak, a melyről példát vehetnek a többi megyék is.

Igy, ilyen módon küzdve, a nép szívéhez férkőzve, bátran vehetjük majd fel a harcot a pánszlávizmus ellen!”

Látnivaló, hogy az EPERJESI LAPOK szerkesztősege is tudja, dr. E. Nagy Olivér is tudja, Dobránszky János mint Sárosvármegye törvényhatósági - bizottságának tagja is tudja — tehát köztudomású, hogy a Sárosvármegye által megindítandó tót lap nyelvezetének nem a trencsényi dialektusban kellett tartatnia. Nagyon helyesen s a megyei határozattal és intenczióval egyezően említi dr. E. Nagy Olivér, hogy e hazafias tót lapnak nem központilag kellett szerkesztetnie, mert a tót nyelvjárás egészen más Sárosban, mint a «központban», már t. i. a tótságnak akár budapesti, akár túróczi-szentmártoni és rózsahegy-i központjában s mert ugyanazzal a tót nyelvjárással, tót irodalmi termékkel nem lehet itt is, ott is hatást elérni.

Nos én bátorkodom azt a szerény megjegyzést tenni, hogy a Rákóczi-művecske tót fordításával teljesen egyazon hatást lehet elérni Túróczi-szentmártonban, mint Sárosban; ezzel a nyelvezettel Túróczi-szentmártonban teljesen meg lesznek elégedve, — következésképp nekünk nem szabadna ezzel megelégednünk.

E mű fordítója — az én tisztelt, nagybecsű Dobránszky János barátom — az ő fordításával nem kisebb, nem könnyebb munkát végzett, mintha azt latin, görög vagy német nyelvre fordította volna. Ismertem eddigi otthonosságát a latin, görög és német klasszikusokban, ebből a tót fordításból látom, hogy ő a tót, a szláv irodalmi nyelvben is otthonos. (Ezen tót irodalmi nyelvnek «őrei», Szarvas Gáborai, akadémiaja, a mint tudjuk, Túróczi-szentmártonban és Rózsahegyben vannak.)

Nekem éppen úgy, mint Dobránszkyknak sárosi tót az anyanyelvünk, s minthogy ez a sárosi tót nyelv — egy kis auxesissel — majdnem annyira különbözik a trencsényitől, mint a latin, görög vagy német, — ismétlem, hogy nekem is, Dobránszkyknak is és minden sárosi literátus embernek nem kisebb terhére esik egy magyar művet latin-, görög- vagy németre fordítani, mint

oly kéket, mint a legszebb attikai nő márvány kezén lüktető erek nemes vére...

Nőttem s virítottam, míg végre atyám s szépséges nővérem leszakítottak s odahelyeztek a családi szentélybe...

Haló poromhoz zárandokolt Ajax, mielőtt Trója alá igyekezett volna, s virágból egy száraz levelet rejtett a szíve fölé talizmánul, mintha csak sejtette volna, hogy az ő pirosló vére is ártatlanul fogja öntözni a gyásos rögöt. Sorsom összeforrott az övével. Telemachos király szorongva engedte hős magzatját Trója alá, de egy nemes görög másként nem tehetett, mert hát fia Achilles után a görög hősök legelseje volt... S a szomorú végzet úgy hozta magával, hogy a gyorslábú s oroslánszívű Achilles elesett... Gyászbaborult a görög tábor... s úgy temették el, mint a mily mély volt társai fájdalma... Görög hőst most már alig érhetett volna nagyobb kitüntetés, mint hogy megkaphassa Achilles pajzsát s csillogó fegyverzetét. Versengtek is érte, de legkivált Ajax és Odysseus, a kis Iitaka királya. A végzet meglebegtette szárnyait Ajax fölött... s Odysseusnak ítélték oda a fegyverzetet.

Ajax szíven annyira erőt vett ettől fogva a bánat, hogy szavát sem hallotta s egy óvatlan pillanatban eles kardjába dőlt... Így egyesült a hős vére haló porommal s mikor Apollo ismét reánk bocsátotta éltető sugárát, — újra kihajtottam, hogy gyászoljam hazám mélységes fájdalmát.

A szél nagyot sivított s a jáczint mély fájdalom ott rezgett a nyirkos levegőben... A virágok együtt sirtak velem, csak a mirtus állott... Az ő szíve is vihartzott, de nem árulta el igaz részvétét... hallani kívánta a többit is...

(Folyt. köv.)

— Lássuk hát!

A haldokló tündérek összenéztek:

— Melyikök kezdje meg — s tanácstalanul tekintettek a feléjük terjeszkedő szomorú nyír felé... Valamit susogtak és tüstént hozzáfogott a jáczint.

A leghervadtabb volt valamennyiök között, levelei összeasszodva nyúltak végig a fagyos rögökön s az élet legkisebb jele sem látszott rajta. Szavát búsan adta tovább a hideg szél és meséje épp oly szomorú volt, mint ő maga:

— Ki nem ismerné az én kellemes illatomat. ki ne gyönyörködnék színeim finom árnyalatában, ki ne vidulna fel, a midőn a didergő tél közepén is derűs teszem a hajlékot, a hová befogadnak. Künn a természetben én vagyok az esők virága, az áldást hozó tavaszi eső. Ős hazámban, a derűs Kis-Ázsiában, mikor virágaim fakadnak, az ég is harmatot küld reájuk... Mégis... mégis én vagyok a fájdalom virága... Születésem is a halál árnyával van borítva...

— Én valamikor ifjú voltam...

A virágok kíváncsian hajoltak közelébe a földhöz s a jáczint így folytatta:

— Amikladész spártai király örököse lettem volna, ha tovább élek... A derűs Görögország volt szülőhazám... Szépen nőttem, miként a czedrusok Apollo berkeiben... Az emberek tekintete sokszor megakadt rajtam s gyermek-tornáinkon gyakran fontak cserkoszorút homlokomra Spárta éjszemű lányai... Diszkosz is megtanultam vetni... Egyszer, a mint diszkoszommal Apollo berke mellett játszadoztam, a napistennek fényes sugárjai is kedvteléssel csillogtak diszkoszom acél peremén, a mint kecses ívben szelte az

átlátszó aethert... Nemsokára aztán maga Apollo is leszállott s közelebről nézte szárnypróbálgatásomat... aztán megszólított s kölcsön kérte diszkoszomat s oly szeretettel játszott velem, a minővel csak égi lakók szerethetik a gyöngé halandót...

Ez a nagy szeretet volt a vesztém, mert a haragos kis Zephirt csúnya irigység fogta el s mikor Apollo újra kiröptette a diszkoszt, Zephir teljes dühét reá fújta... A diszkosz csigaívet írva tért ki útjából s fürtös fejemet érte... Piros vér csomózta össze hajamat... elterültem a csillogó homokon s a szomjas föld mohón szívta magába patakzó véretem. Apollo sugarai egy percze elhomályosultak s omló könnyei hűsítették égő fájdalmamat... Aztán a psyche, a lélek elszállt belőlem... Apollo nagyot gondolt — életre akart kelteni... de hiába... Éltető sugarai kifakasztják a rózsabimbót, zöld pázsittal vonják be a versenytereket, felfrissítik az örökzöld ciprusok haragos lombjait s a cserkoszorú világos zöldjét sötétte festik, de az elszállt psychét — a szellemet vissza nem hozhatják, életre nem kelthetik...

Apollo sirt, könyörgött — vele zokogott az egész Olympus; de a mint a párkák ollója életem fonálát elvágta — hiába volt minden siránkozás.

Melengetni próbált s legégetőbb sugarait küldte reám, hogy hűlt tagjaim újra hevüljenek, legszínesebb sugarai vetélkedve igyekeztek, hogy sápadt arczomra piros hímét varázsoljanak, de mindhiába — a kioltott élet elhunyt örökre...

... Apollo még ekkor sem nyugodott... Piros véretem próbálta pezsgésbe hozni... kitarással... szeretettel s íme, csodák csodája a perzselő szeretet egy bánatos kék virágot fakasztott a vérázatta földből,

trencsényi megáll... van is maga... tót, cse... egész l... Mic... ebben... melyet... ban tar... hogy... beszél... ember... melyne... fordítás... az illet... még ne... Ha... fordítás... hogy e... Ner... az érte... olyan... sohasem... e füzett... Mlvn... melyeke... olvashat... imaköny... nek sze... mártoni... lehetnek... mégsem... a várme... lefordítá... Elég... dalmi te... nyelvjár... idegen n... egyházi... kizmus... szerkeszt... melyeket... Öröm... kassai pü... sának tá... képezi. T... azért, ho... kizmust... ő egészen... nyelvű, a... mely sáro... Zemplén... használat... Azt í... karácson... példát ve... csén-, T... Olivér? A... ben, Aba... tót lapo... Rákóczi-... Mind... volt Dob... jönni önt... a hogy a... Azt í... fordítás... — a sár... sárosi ne... maga Do... én neki... 100 kor... fordított... nekem, t... fordítás... értessem... rekriminá... nincs jog... felszólalás... Sárosvár... pergéssel... lenne val... sárosi né... ajánló... Sárosi... sőt nem... mindenké... tudja, hog... idegenben... is szölok a... látszani, de... egy évre e

trencsényi rótra. A klasszikus nyelveknek egyenkint megállapodott, fix nyelvszabályai vannak, a tótnak ha van is ilyen nyelvszabálya, ezek oly különbözők, mint maga a szláv nyelv, melynek nyelvtana népfajonként tót, cseh, morva, orosz, lengyel stb. nyelvszabályoknak egész konglomeratumaival van feltéve.

Midőn elismerem Dobránszkyak otthonosságát ebben a trencsényi tót dialektusban s nagy szorgalmát, melyet ő a Rákóczi-ról szóló füzetkének ezen dialektusban tartott lefordításával bebizonyított, kifogásolom azt, hogy ő nem azon nyelvjárásban fordított, a melyet beszél ő is, én is gyermekkorunktól és minden sárosi ember; hogy ő nem azzal a tót tudással fordított, melynek alapján, melynek ősmerte mellett őt ezzel a fordítással megbízták, hanem olyan tótsággal, a melyről az illető megbízóknak éppen úgy, mint nekem, eddig még nem volt tudomásunk.

Ha valaki azt az ellenvetést tenné, hogy ezt a tót fordítást minden sárosi ember megérti, azt felelem rá, hogy ez nem elég és nem is igaz.

Nem igaz azért, mert sok sárosi ember, különösen az értelmiség, mely csak hallásból tanult tótul, talál olyan szavakat Dobránszky fordításában, melyeket sohasem hallott; a köznép pedig, melynek s.ánva volt e füzetke s melyről ugyancsak tudjuk, hogy nem a «Mlúvnicá»-ból tanult tótul, szintén talál olyan szavakat, melyeket sohasem hall, sohasem beszél, melyeket csak olvashat... hol?... azokban a tót hírlapokban, tót imakönyvekben, tót hitbuzgalmi folyóiratokban, melyeknek szerzői a tót «Maticá»-nak vagy a tórcszenzmártoni és rózsahegy-i tót egyesületeknek tagjai s a kik lehetnek jó magyarok (?), de a kiket — úgy hiszen — mégsem bíztott volna meg sem dr. Desseffy István, sem a vármegye, sem Dobránszky a Rákóczi-művecskének lefordításával.

Elég baj a mi sárosi tót népünk, hogy ami irodalmi termék hozzá jut, az mind idegen, elűtő az ő nyelvjárásától. Idegen dialektus minden tót hírlap, idegen minden tót imakönyv, sőt idegen nálunk kassai egyházmegyei római-katolikusoknál még a tót katekizmus is, melyet egyházmegyei (kisszebeni) pap szerkesztett s mely mégis hemzseg olyan szavaktól, a melyeket a mi népünk nem ért, nem beszél, nem hall.

Örömmel regisztrálok, hogy buzgó főpásztorunk, a kassai püspök, mindenre kiterjedő atyai gondoskodásának tárgyát már ennek a kérdésnek megfejtése is képezi. Tudtommal több esperesi kerület fölírta hozzája azért, hogy adna népünknek, híveinknek egy tót katekizmust, a mely ne legyen idegen nyelvjárású, melyet ő egészen «magáénak» nevezhessen, legyen az olyan nyelvű, a mely nyelven a nép beszél, ír, társalog, s a mely sárosi nyelvjárás nemcsak Sárosban, hanem Abaúj-, Zemplén-, Ung-, Bereg- s részben Szepes-megyékben is használatban van.

Azt írja dr. E. Nagy Olivér, hogy „Sáros megye oly karácsonyi ajándékot adott az ő tótjainak, a melyről példát vehetnek a többi megyék is”. Nem tudom, Trencsény-, Tórcs-, Liptó-megyékre érti-e ezt dr. E. Nagy Olivér? Azok bizony vehetnének példát. De ha Zemplénben, Abaúj-, Bereg- és Ungban iratnának egy népies tót lapot, az — meg v gyök győződve — a mi Rákóczi-művecskénk tótságától elűtő volna.

Mindezen itt fölhozottakból következik, hogy kár volt Dobránszkyaknak a fordítás nyelvezeténél ellentétbe jönni önmagával; másképp írni, mint a hogy beszél s mint a hogy a maga népet és a sárosi népet beszélni hallja.

Azt hiszem, éppen azt várták tőle azok, a kik a fordítással megbízták, hogy a népnek írjon, fordítson — a sárosi népnek, nem a trencsényinek. Mert, hogy a sárosi nép nem beszél így, a mint ő fordított, azt maga Dobránszky nagyon jól tudja, sőt tovább megyek: én neki magának, általa bármely célra felhasználható 100 koronát ajánlok fel oly feltétel alatt, hogy ha ő fordított művecskéjének első oldalát (csak 28 sor) nekem, tanúk előtt, betűről betűre, ugyanazon ott — fordításában — leirt kiejtéssel elrecczálja. Nehogy félreértessem, kijelentem, hogy e pár sorom nem akar rekrimináció lenni, erre nem vagyok hivatott. erre nincs jogom, ez most a multra már késő és céltalan; felszólalásom célja inkább a jövőbe játszik, hogy «ha» Sárosvármegyének (kelletlenül talán hangosabb dopergéssel megindult) pánszlávizmus elleni akciójából lenne valami, és hogy ha ebben a «valami»-ben egy sárosi népies tót lap is helyet foglalna, figyelmébe ajánlandó volna ez a kérdés is az illetékes faktoroknak.

Sárosi dialektus van. Ezt elsikkasztani nem lehet, sőt nem is tanácsos, mert ez hazafias céljainknak mindenképen ártalmára volna. A ki ismeri a népet, az tudja, hogy hogyan szeret az nyelvvel asszimilálódni, az idegenben — akár közel, akár távoli idegenben. Nem is szólók arról, hogy tótunk Amerikában angolnak akar látszani, de itt is csak tót falunkból ruthén faluba menjen egy évre egy ifjú szolgálni, telve lesz a dialektusa ruthén

szavakkal és kiejtéssel. Ő mindennel hasonló akar lenni ahhoz, a kivel állandóan érintkezik. Nos, kár volna nekünk azt kívánni, hogy a mi sárosi népünk is hasonló, mindenben hasonló akarjon lenni ahhoz a néphez, értem a trencsényi, liptói pánszláv népet, melynek dialektusával ő unos-untalan, a nyomtatott betű útján találkozik.

Eddig bizony keveset olvastott ez a mi tót népünk a hazafiasságról; a mit olvastott a «Slov. Týždenník», az amerikai «Jednota» et Comp. lapokból, az igazán maszlag. S erről az oldalról nem fognak szünni a haza ellenei az ő működésükkel, az ő maszlagvetésükkel. Scriptis — scripta opponenda! Küzdjünk irodalmilag is, adjunk a tót népnek jó olvasnivalót, hisz' ez vármegyénkben, hál' Istennek, immár közóhaj. Kurimszky János színei lelkész volt ennek a közóhajnak tolmácsa, midőn az orsz. kath. nagygyűlésen ezen nagyon helyes irányban, sárosi tót népünk érdekében felszólt.

A nép a neki nyújtott tót könyvben már egy sor elolvasása után vegye észre, lássa: ezt nem idegen ember írta, ezt vér a mi vérünkben írta; sárosi, honi, magyarérszű szívűből jön ez a nyomtatott betű, szó, ugyanilyen szívűnek szól, szívleljük meg hát!

Lehet, sőt valószínű, hogy ezt a sárosi dialektust a Hurbánok, Hodsák, Szikcsák, Hlinkák kinevetik (azok ugyan ne dicsérjenek minket, csak ócsároljanak!), de ez nem fog senkit disztálni.

Igaz, hogy sárosi tót nyelvtanunk nincs, nem lehet tehát adott norma szerint írni sárosi tót nyelven; de hát hány magyar (vagy más) ember van, a ki nyelvtant sohasem tanult és mégis jól ír? Mert úgy ír, a mint beszél s a mint beszélni hall. (Francziát, angolt kivéve.) Sárosi tót nyelven is lehet írni úgy, a mint beszélünk s a mint mást beszélni hallunk. A bölcs mérséklet és helyes nyelvérzék megmutatja az arany középutat, mely az irodalmi tót nyelvjárás és sárosi tót nyelvjárás között van.

Vannak sárosi auktoritásaink, a kik a multban már működtek a hazafias irányú sárosi tót irodalom mezején: Lesskó praelatus, Pletényi kanonok, Hartsár, Korányi prépostok, Sikorszky pápai káplán, Semsey Ádám stb. stb., többet is nevezhetünk; ezek és más igen számosan meg nem nevezettek, köztük mindenestre Dobránszky is, tudják nagyon jól, mi a sárosi dialektus. Tudom, hogy vármegyénket sokkal jobban szeretik, hogysém kivonnák magukat ebből a tervezett megyei akcióból; ők tehát maguk is működni fognak s informálni is fogják az illetékes faktorokat, hogy melyik a helyes út akkor, a mikor a sárosi tót nyelvjárást kell írásban, nyomtatásban használni.

Ha nincs sárosi tót nyelvtan és tót ortografia — kialakulhat még. Nem is kell ezt paragrafusokba szedni, megvan ez a sárosi s az említett szomszéd megyebeli nép ajkán, nyelvében, szívében, dalaiban. Hisz' a sárosi nyelvjárás, más tót dialektusoknál sokkal szebb, simább, lágyabb, gördülékenyebb; a legmélyebb érzés, a legszebb költői képek kifejezésére is alkalmas; népdalai oly kedvesek, hogy a Hurbánok etc. is szeretnek belőlük kölcsönözni (Az ellenkezőt még nem hallottam.)

Enhez a sárosi tót nyelvjáráshoz kell hűnek maradni s akkor a mi tót emberünk sajátjának ismeri el e nyelvet, illetőleg ráismer a maga — régen nyomtatásban nem látott — zengetes nyelvére s lassan aztán az is vérebe megy, a mi jót neki ezen az ő nyelvén írni fogunk.

Zsebráczky Géza.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

Reformeszék. Az EPERJESI LAPOK december 23-iki száma is rámutatott a népszerű felolvasások nagy jelentőségére, a mely úgyszólván előadásról előadásra fokozódik, a mennyiben nemcsak zsűfólásig megtelik közönséggel a nagyterem, hanem feszült figyelem kíséri a szinte áhítatos csendben előadó szereplőknek minden szavát s épülve, megnesedve távozik mindenki ezekről az estélyekről. Nemcsak a művelődés és józóság, de a hazafias felfogás terjesztésére is alkalmas a népakadémia, a mi szintén jelentős eredmény. Mindössze a gyermekeket kellene még hatékonyabban távol tartani, a mit csak annak az angol példának a követésével lehetne elérni, ha igen csekély — mondjuk 2 fillér — díjat szednének minden egyes belépőtől, például a városi szegényalap javára. Ebben az esetben nem lenne baj a gyermekekkel, mert azok még ezt a kis összeget sem tudnák megfizetni és a felnőttek zavartalanabban élvezhetnék a népszerű felolvasásokat, szavaltokat és a zenezámokat.

Mikor a népakadémiának ezt a kétségtelenül nevezetes sikerét megállapítjuk, egyúttal arra gondolhatunk, nem kellene-e a Széchenyi-kör működését reformálni?

A zeneesték maradhatnak mai számukban, mert ezeket szereti a publikum, bár jó lenne a műsorra rányomtatni minden egyes alkalommal, hogy a közönségtől teljes csendet kér a rendezőség, mert az a régi, rossz szokás, hogy — kivált zene-, még inkább pedig a

zongoraszámok alatt — beszélget a közönség egy része, sehogys sem akar megszűnni, a mi zavarja a szereplőt és az élvezni akarókat egyaránt, e mellett az előbbire nézve bántó is.

A mi végül a felolvasóestélyeket illeti, ezekről kétségtelenül megállapíthatjuk, hogy nem vonzanak eléggé. Ennek egyrészt az az oka, hogy nincs megfelelő termünk, mert a nagyterem túl nagy, a kisebb pedig sokszor túlkicsinynek bizonyult és így nagyon sokan elszoktak a felolvasóestélyektől. A másik ok a közönség felfogásának, ízlésének változásában keresendő. Tény ugyanis, hogy az elvont fejtegetések vázszereje csökken; ma már vetített-kép, mozgófénykép kell, a mi által nemcsak élénkül és érdekesebb lesz az előadás, hanem tanulságosabb is, mert a mit a szem is lát, nemcsak a fül hall: jobban megmarad emlékezetünkben. Továbbá az az eperjesi szokás is sokakat elvon a felolvasóestélyektől, hogy nálunk este korcsolyáznak, villanyfény mellett s ezt a kellemes sportot nem áldozzák fel a felolvasóestélyekért. Végül — legyünk egészen őszinték — túlsok ma már nálunk a felolvasás s ennek az a vége, hogy mindegyikre nem jut elég publikum.

Ennélfogva a felolvasóestélyek számát erősen redukálni kell s helyezzük el őket arra az időre, a mikor színészek nem játszanak nálunk, a mikor nincs korcsolyaszócska és farsang. Így aztán a kellő időpontra kitűzött 3—4 felolvasás fog vonzani, kivált, ha a szereplőket jól megválogatják.

Az ilyképpen elmaradó felolvasások helyett pedig rendezni kell népszerű előadásokat, a főszezonban akár minden vasárnap, mert ne ragaszkodjunk görcsösen a régi programhoz, hanem azon a téren működjék a Kör, a melyen legnagyobb jelenleg a sikere. Úgyis kétségtelen ma már, hogy az intelligencia nagy része is megjelenik a népakadémián.

Körünk iránt érzett nemes jóindulatból mondjuk el mindezt s ajánljuk az elnökség és a szakválasztmányok figyelmébe.

Angol estély. Körünk idegennyelvi és irodalmi szakválasztmánya január 4-ikén tartotta negyedik háziestélyét. Ludmann Ottó, a szakválasztmány elnöke, emutatta Murraynak «Voyages on the Sunbeam» («Utazások a napsugáron») című érdekes útleírását; dr. Obetkó Dezső, a szakvál. jegyző pedig Rothwell-től több elbeszélést olvasott fel s bemutatatta Chambernek «Twentieth Century Dictionary» («A huszadik század szótára») című, az angol nyelvűeknél rendkívül elterjedt, legújabb munkáját. Jónás Jánosné előadta az angol társalgási szokásokra vonatkozó nézetét. A megjelent tagok közt irodalmi és társadalmi tárgyak körül forgó, angol társalgás folyt le, mely a tagok figyelmét mindvégig lekötötte. — A legközelebbi háziestély január 11-ikén, pénteken d. u. 6 órakor lesz. Tárgya: Francia társalgás és felolvasások.

Újévi üdvözetek megváltása.

A Sárosvármegyei Főtekony Növeglet javára kibocsátott aláírási ívek közül eddig — az alul kitett határnapig — a következők érkeztek vissza:

Az eperjesi gör. kath. püspökség ívén:
Dr. Vályi János 10 korona.

Sárosvármegye alispánjának ívén:
Dr. Ferbstein Márk 2 korona.

Az eperjesi kir. törvényszék ívén:
Dr. Grynaeus Géza 4 kor., Kadas Miklós 4 kor., Spanyol Kálmán 3 kor., Uhlarik Mátyas 4 kor., dr. Körtvélyessy Dezső 4 kor., Újházy Árpád 4 kor., Balpataky József 2 kor.; *összesen 25 korona.*

Az Eperjesi Társadalmi Egylet ívén:
Kubinyi Albert 5 kor., Schöpflin Géza 2 kor., Draskóczy Lajos 3 kor., Meliörisz József 2 kor., Desseffy Lajos 2 kor.; *összesen 14 korona.*

Egerer Ferencz főszolgabíró úr ívén:
Egerer Ferencz 2 kor., dr. Weisz Jakab 1 kor., Kovaliczky Gergely 2 kor.; *összesen 5 korona.*

Berzeviczy Rezső girálti főszolgabíró úr ívén:
Berzeviczy Rezső 2 kor., Kolosy Miklós 2 kor., Stucker István 1 kor., Schréter Gusztáv 1 kor., dr. Horovitz Arthur 2 kor., Jesztrebényi Gyula 1 kor., Ondzik Pál 1 kor., Hedry Sándor 2 kor., Huszovszky Nándor 2 k., dr. Zoltán Gedeon 2 k.; *összesen 16 korona.*

Szakmáry Géza bártfai főszolgabíró úr ívén:
Dr. Blumenfeld Ármin 1 kor., ifj. Ficker Rezső 1 kor., Ficker Rezső 1 kor., Tóth István 1 kor. 20 fill., Vrablovich Géza 1 kor., Szakmáry Géza 2 korona., Somogyi Miklós 1 kor., Passuth Ferencz 1 korona; *összesen 9 korona 20 fillér.*

Kösch Árpád egyll. pénztáros ívén:
Melczér Gyula 2 kor., Zajcz Tivadar mérnök 2 kor., Urbán Gyula 4 kor., Both Gyula 3 kor., Meliörisz Ilka 2 kor., Vogel Béla és neje 2 kor., Schroeffer

Antal 2 kor., Úsz Antalné szül. Moes Eugenia 2 kor., dr. Uhlig Leo, Bártfa 10 kor.; *összesen 29 korona.*

Midőn ezeket a kegyes adományokat ezennel hivatalosan nyugtázzuk, fogadják a nemesszívű adakozók a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet legőszintebb hála köszönését, — nemkülönben legbensőbb szerencsekívánatait az új esztendőre.

Eperjes, 1906. évi december hó 31-ikén.

A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet nevében:

Kösch Árpádné s. k.,
Kösch Árpád s. k.,
Oszwald Károly s. k.,
titkár.

HIREK.

— **Nagy Olivér kinevezetése.** Annak a lelkes gárdának, a mely ősi Kollégiumunk jogakadémiáját a fokozatos fejlődés útján viszi előre, tanári kötelességének pontos teljesítése és szorgalmas irodalmi működés által, egyik tagja távozik Eperjesről. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ugyanis dr. E. Nagy Olivér, eperjesi jogakadémiai rendes- és tudományegyetemi magántanárt a kassai kir. állami jogakadémiára, a magyar közjog és politika tanszékére nyilvános rendes tanárrá nevezte ki. A távozó jogtanár nemcsak kiválóan értékes jogi művekkel gazdagította a szakirodalmat, hanem negyedikéves eperjesi tanárkodása alatt társadalmunk és hallgatóinak tiszteletét és szeretetét is megnyerte. Benne ezenkívül az EPERJESI LAPOK egyik jeles tollú munkását vesztí el, a kinek távozása veszteség annál fogva is, mert felesége ügyis mint író, ügyis mint műkedvelő szintén általános szeretetben állott.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter *Tschamler* Károly eperjesi lakost Tiszarófra adótitkárként nevezte ki.

A kassai kir. ítélőtábla elnöke *Harkabusz* András ügyvédjelölt, eperjesi lakost díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

— **Az új hadtestparancsnok.** A király *Pucherna* Ede tábornagyot, a kassai hadtest parancsnokát, saját kérelmére felmentette állásától és hosszú évi sikeres működésének elismerése mellett az első osztályú vaskorona-renddel tüntette ki, és *Mörkensteini Mörk* János altábornagyot, a 31. sz. budapesti gyaloghadoszt. parancsnokát, kassai hadtestparancsnokká nevezte ki.

— **Katonai kinevezések.** Az újrúj elöltpetések alkalmából *tart. hadnagyokká* lettek a 67. sz. gyalogezredben: *Deutschländer* Ármán, *Pác* Vilmos, *Lazarek* József, *Sugár* Sámuel, *Csiha* Kálmán, *Grossmann* Árpád, *Pfeifer* Lajos, dr. *Erek* István, *Münzger* Gyula, dr. *Ring* Tivadar, dr. *Knepp* Sándor, *Zeilendorf* Sándor, *Loványi* Herbert, *Klein* Ármán, *Balcsik* János, *Angyal* József, *Varga* Gyula és dr. *Hennel* Gyula; a 9. honvédegyalozredben: *Stark* Lajos, *Koczka* Miklós, *Vujsz* János, *Sztehlik* Béla, *Szalamín* Elek, *Szabadffy* Gyula, *Pauliny* Károly, *Ladofszky* János, *Lakatos* Dániel, *Tolnay* Zoltán, *Farkas* Zoltán, *Hauser* Béla, *Madurovicz* Alfréd, *Kornhauser* Zsigmond, *Illés* Andor, *Grossmann* Győző; az 5. honvédhuszár-ezredben: dr. *Semsey* József, dr. *Hedry* Sándor; végül *tartalékos honvédehadapródok* lettek a 9. ezredben: *Dirner* Andor, *Erpf* Tivadar, *Kula* László, *Katzer* József, *Gréb* Gyula, *Petrovay* Ákos és *Rácz* Adolf.

— **Gondnoksági kinevezések.** A főispán kinevezte az óvodai felügyelettel is megbízott *pécsújfalusi* állami elemi iskola gondnokságához elnökké *Péchy* Zsigmond orsz. képviselőt, nyug. főispánt; rendes-tagokká: *Péchy* Elemér, *Péchy* Antal, *Péchy* Árpád, *Kuhár* Miklós, *Czarich* Jenő és *Egyedi* Mátyás pécsújfalusi lakosokat. Az óvodai felügyelettel is megbízott *radácsi* állami elemi iskola gondnokságához elnökké *Viragh* József róm. kath. plebánost; rendes-tagokká: *Hedry* Géza földbirtokost, *Licskó* István körjegyzőt, *radácsi* lakosokat és *Rusznák* Pál lubóci gor. kath. lelkészt, valamint *Dorkó* János berzenkei községi bírót.

— **Házasság.** Dr. *Springer* Zoltán felsővízközi ügyvéd jan. 8-ikán lép házasságra dr. *Klopstock* Gusztáv árvavármegyei tiszti-főorvos leányával, *Teklavai*, *Alsókubinban*.

— **Valasztás.** Sóváron a mult pénteken megejtett választás alkalmából törvényhatósági-bizottsági taggá lett *Tokár* Emil segédjegyző.

— **Eljegyzések.** Ifj. *Tárcsny* István temesvári gyáros eljegyezte *Mehlschmidt* Erzsikét.

Sziklai Jenő könyvkereskedő eljegyezte *Hajdú* Ilonát Budapestről.

Reich Vilmos eperjesi lakos, rabbijelölt eljegyezte *Riff* Paulát Beregszászról.

Dr. *Ferbstein* Károly ügyvéd eljegyezte *Czinner* Erzsikét Sátoraljaiújhegyről.

— **Az érdem jutalma.** Lélekemelő ünnepély folyt le jan. 2-ikán az Eperjesi Takarékpénztár helyiségeiben. Akkor üdvözölte dr. *Schmidt* Gyula, mint igazgatóági tag, az igazgatóság, a felügyelőség és a derék tisztikar élén annak legrégebb munkás tagját: *Dahlström* Gyulát, 40 éves szolgálati jubileuma alkalmából Hűséges szolgálatának méltó kifejezéséül átnyújtotta neki meleg és elismerő beszéd kíséretében az igazgatóság által megszavazott ajándékot. az 500 koronát aranyban. Majd a tisztviselői kar élén *Farkas* Lajos igazgató üdvözölte a hű kartársat s átnyújtotta neki annak értékes ajándékát, egy ezüst feketekávé-készletet. Mint legrégebb tisztviselőtársa végül *Klefner* Gyula ügyész saját, jól sikerült s rámbába foglalt arcképével lepte meg a derék jubilánst, a ki meghatottan készönte meg az igazgatóság s a tisztviselői kar e ragaszkodásának és elismerésének méltó megnyilatkozását.

— **Emlékalbum.** Az eperjesi ág. hitv. ev. I. egyház január hó 3-ikán adta át ifj. *Draskóczy* Lajosnak. volt lelkészének azt a remekművű emlékalbumot, a melyet az egyház emlékül készített tizéves hűséges lelkipástorokodására. Az albumban benne vannak az egyház tisztviselőinek és presbiterjeinek arcképei. Az album elkészítésével *Divald* Lajos valóságos remekelt, a képek hűek, gyönyörű kidolgozásúak. Az albumot tekintélyes küldöttség adta át ifj. *Draskóczy* Lajosnak, a hol az egyház szeretetét, ragaszkodását dr. *Walienty* Samu egyh. főjegyző tolmácsolta. Beszédére ifj. *Draskóczy* Lajos meghatottan válaszolt s megköszönte a reá nézve nagyon becses emléktárgyat s kérte az egyház jóakarátát és szeretetét továbbra is. Az átadás után következett kedélyes lakomán *Kubinyi* Albert udvari tanácsos köszöntötte fel szép szavakkal *Draskóczy* Lajos.

— **Áthelyezések.** A kassai róm. kath. püspök a következő káplánokat, és pedig: *Facsinger* Kálmánt Kiszsebenből Zboróra, *Varga* Imrét Tapolyhanusfalvára, *Barna* Györgyöt: Enyiczkeről Kiszsebenbe, *Zalibera* Józsefet Nyársardóról Enyiczkeré, *Jankovics* Józsefet Tapolyhanusfalváról Nyársardóra, *Simkovics* Istvánt Felsőolvasváról Aranyidkára és *Liktor* Endrét Zboróról Kiszsebenbe hitoktatónak áthelyezte.

— **Teaestély.** Az ev. nőegylet február 2-iki tea estélyét rendező bizottságnak hölgytagjai jan. 7-ikén d. u. 5 órakor a polgári leányiskolában ülést tartanak, melynek tárgya a teaestély részletes megbeszélése lesz.

— **Az Eperjesi Kath. Legényegyesület** január 13-ikán, vasárnap, a decz. 30-ikán rendezett történelmi vonatkozású színelőadást közkívánatra tárczczal egybekötte megismétli.

— **Magyar czímer és fekete-sárga kapu.** A következő felszólalást kaptuk: „Mindenki örömmel látja az eperjesi laktanyák magyar feliratát, a mely tényleg haladást jelent. A főtucza laktanyára, a magyar czímerrel ékesítve, ezt a feliratot tették: „Városi nagy kaszárnya. Arról nem szölok, hogy laktanyát kellett volna írni kaszárnya helyett, hanem a laktanya fekete-sárga kapuját nem volna szabad így hagyni. Magyar czímer és fekete-sárga kapu! Hogy illik ez össze?”

— **«Községi Közigazgatás»** című lapját, a mely egy évig már régebben megjelent, újesztendőitől kezdve folytatva kiadja a Sárosvármegyei Községi- és Körjegyzők Egylete. Szerkeszti *Csekányak* Béla egyleti elnök Tapolyhanusfalván. Előfizetési ár egész évre 5 korona. Kiadóhivatal: *Kösch* Árpád könyvnyomdája Eperjesen.

— **Az eperjesi vértanúk emléktablaja** ügyében kiküldött bizottság *Ludmann* Ottó kollégiumi igazgató elnöke alatt deczember 30-ikán ülést tartott, melyen a terv kiviteleirol tanácskoztak. A bizottság előtt két tervezet fektűt: az egyik *Radnai* Béla szobraszművésze, a másik *Markup* Béla művészünké. *Radnai* akkép kívánja a kérdést megoldani, hogy a Kollégium északi falának földszinti vak-ajtájába egy baldachin-szerű archi-

tektonikus emléket helyez el, a hol örökmécses hirdető a hősök emlékét. *Markup* ellenben a Kollégium északnyugati sarkára helyezi emlékművét, mely batortekinetű magyar vitézt ábrázol teljes dombortúságban, a kinek karját egy félig kidomborodó bakó ragadja meg. A bizottságban az a nézet jegezesedett ki, hogy a megoldás *domborműnek* a formájában történjék. Mivel pedig ebben az esetben legalább is öt—*hatezer* koronára van szükség, azért a gyűjtést teljes erővel tovább kell folytatni. A két művészt a bizottságnak erről a nézetéről értesítik és tőlük kimerítő költségvetéssel ellátott pontos tervezetet kérnek a megalkotandó bronz-domborműről. Reméljük, hogy — arra való tekintettel, hogy városunk valóban művészi emléktárgyat nyer — közönségünk *melegén felkarolja* az eszmét és *Eperjes sz. kir. város is készíti 25 (huszonöt) koronás adományát az emlékmű összköltségével aranyos kerek összegre.*

— **Állami elemi iskola fejlesztése.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a pécsújfalusi, két tanerővel bíró állami elemi iskolánál — tekintettel az iskolára utalt mindennapi tanulók nagy számára — a harmadik tanítói állást, a mely jelenleg betöltés alatt áll, 1907. január 1-jétől kezdődőleg szervezte és ezáltal az iskolánál beállott túlszűfultságnak elejét vette.

— **Népnevelési vidéki választmány** Gíralton. Azoknak a czéloknek támogatására, melyeket az Eperjesi Széchenyi-kör népnevelési szakválasztmánya már jó ideje eredménnyel szolgál, új vidéki választmány alakult Gíralton. A választmány tisztviselői a következők: elnök *Berzeviczy* Rezső, alelnök *Kolossy* Miklós, titkár-jegyző dr. *Hedry* Sándor, pénztáros *Stucker* István, háznagy *Jesztrebényi* Gyula, ügyész dr. *Deme* Ferencz, orvos dr. *Horovitz* Artúr, könyvtárosok *Jesztrebényi* Gyula és *Löblovics* Iszák. Az a hazafias készség, melylyel az alakulás végbement, remélünk engedi, hogy vármegyénk népoktatásügyének életerős szerve leszen a girálti választmány is!

— **Iskolák bezárása.** A rózsadombi gör. kath. népiskolát kanyaró, a böki-i róm. kath. népiskolát pedig vörheny miatt bizonytalan időre bezárták.

— **Zeneengedélydíjak iskolai czélokra.** Az alispán a kajatai községi zeneengedélydíjakat, 222 kor. 30 fillér összegben, az ottani róm. kath. népiskola belső felszerelésére engedélyezte; a keczerepléni községi zeneengedélydíjaktól pedig az ottani róm. kath. iskola részére, a *Szent-István-Társulat* kiadásában megjelent Ifjúsági Könyvtár I. csoportjának beszerzési költségeire 200 koronát utalványozott.

— **Értesítés.** A tiszai ág. hitv. evang. egyházkerület eperjesi Kollégiumának jogakadémiáján az 1906/7 tanév II. felére a beiratások 1907. jan. 9-ikétől 19-ikéig eszközlendők; az előadások január 23-ikán veszik kezdetüket. Utólagos felvételnek január 20—22. napjain dékán, azután pedig tanárikari engedéllyel lehet helye. A kik jogi tanulmányaikat csak most fogják kezdeni, azok az érettségi bizonyítványt, a kik pedig egyeteméről vagy más jogakadémiáról lépnek át, azok csupán eddigi leczkekönyvüket tartoznak a beiratkozásnál felmutatni. A félvi tandíj 50 kor. Evangelikus lelkészek, tanárok és tanítók fiai — tekintet nélkül vagyoni viszonyaikra — minden további folyamodás nélkül a tandíj felét fizetik. A jogakadémiai hallgatók általában részeshülhetnek a Kollégium kebelében fennálló, újonnan épített s kényelmesen felszerelt tápintézet kedvezményeiben; ebéd- és vacsoráért a második félévben 96 kor., csak ebédért 42 kor. fizetendő. Az arra érdemesek igényt tarthatnak a Kollégium által évenként kiosztatni szokott ösztöndíjakra; valamint a szegénysorsúak tandíjmentességre, tápintézet-díj elengedésre s a jelentékeny alaptőkével rendelkező «Jogász-segélyegylet» támogatására számíthatnak. A jogakadémiai ifjúság, valamint a kollégiumi nagykönyvtár a hallgatóság rendelkezésére áll. A karácsonyi és félvi szünetekben mindennemű felvilágosításokkal, levélbeli megkeresésre, szívesen szolgál a jogakadémia igazgatósága.

— **Utalványozások.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a somosújfalvi állami elemi iskolával kapcsolatos gazdasági ismétlő-iskola vezetésével megbízott *Csanádi* János ottani áll. elemi iskolai tanító tisztelet-

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

1907.
díjára évi
iskola 19
iskolánál
mellett —
iskola bel
utalványo
— P
Eperjesi
járult ad
vett arról,
van szó,
domborm
— A
állított az
evang. ele
a Kollégium
házában
szegényel
gyűjtöttál
elejétől eg
sukkal go
neműjéről
s tanítór
Liptai La
hévvel m
ságból k
fakad Eg
s egynek
éneke ut
ajándékoz
téli-ruhan
aggatott
mindegyik
után 3 ó
ünnepély,
helyütt M
magyar B
elérni kar
aszonyt
kodott ün
asszonyok
melyben
az önfelá
kiknek kö
Két család
nek 20, a
ségletek B
a Szegény
pénztárbo
nemes ad
pénztárba
Zelenka P
Tardy Józ
Gamauf G
Fábray Laj
nassy Sám
Mangesics
özv. Puche
Lajosné;
Lakner Á
dr. Oszva
adott Biel
Mór. A r
adományo
Régi s me
adományo
Palkovits-
18 korona
felruházás
Úgy az itt
nak a h
meg a k
karácsony
nőegyletű
tékonyoság
Liptai La
stünet sz
ünnepélyt
— A
jávára új
feld Zsigr
Hermann
dr. Propp
— Pro
tengeri-sz
gummi-sz
Bilich Fer
63, a hol
— A
48. számb
posta- és t
„Eperjes v
függesztet

dijára évi 100 koronát, a bártfai állami iparos-tanoncziskola 1906/7. tanévi szükségleteinek fedezésére — az iskolánál működő tanerők tiszteletdíjának felemelése mellett — 1400 koronát, a sárosbogyói áll. elemi iskola bebutorozási költségeire pedig 746 kor. 80 fill-rt utalványozott.

— **Pénztézeteink a vértanúk emlékére.** Az *Eperjesi Bankegylet* — mely annak idején már hozzájárult adományával a gyűjtéshez — midőn tudomást vett arról, hogy itt *nagyobb szabású művészeti emlékműről* van szó, újabban ismét *ötven koronát* szavazott meg a dombormű költségeire.

— **Az ev. nőegylet karácsonyfája.** Két helyen állított az ev. nőegylet karácsonyfát. Az egyiket az evang. elemi és polgári leányiskola növendékei részére a Kollégium dísztermében, a másikat az ev. Szegényekházában a nőegylet által gondozott és segélyezett szegények részére. Az elsőt decz. 22-ikén d. u. 3 órakor gyűjtötték meg azon Márta lelkű hölgyek, a kik október elejétől egészen december közepéig szorgalmas varrásokkal gondoskodtak egyes szegényeknek téli ruháimújéről. Az összes iskolások megjelentek tanítóik s tanítónők vezetésével. Az ünnepi beszédet Liptai Lajos lelkész tartotta, a melyben kiváló szónoki hévvel mutatott rá arra az áldásra, mely a jótékony-ságból különösen a jótékony-ságot gyakorló szívekre fakad. Egy leánykának imádsága, kettőnek szaválata s egynek köszönő-szavai, meg a gyermekeknek köz-éneke után következett a karácsonyi ruhakiosztás és ajándékozás. Összesen 19 gyermek kapott különféle téli-ruhaneműt s iskolaszereket, míg a karácsonyfára aggatott cukorkából, süteményből s gyümölcsből mindegyiknek jutott. — Másnap, decz. 23-ikán délután 3 órakor a Szegényekházában volt karácsonyfa-ünnepély, nagyszámú hölgyközönség jelenlétében. E helyütt Mayer Endre egyleti titkár tartott rövid, tőt és magyar beszédet arról, hogy mit akar az ev. nőegylet elérni karácsonyfaünnepélyei által. Itt négy szegény asszonyt látott el az egyesület téli ruhával s gondoskodott ünnepi kalácsukról. Megható volt a szegény asszonyoknak öröme s hálálkodása a sok jótéteményért, melyben részesültek. Nem feledkezett meg a nőegylet az önfeláldozással működő két diakonisszáról sem, a kiknek közvetlen gondozása alatt áll a Szegényekháza. Két családról is gondoskodott akként, hogy az egyiknek 20, a másiknak 50 koronát adott sürgős téli szükségletek beszerzésére. Az összes kiadásokat egyfelől a Szegényekháza alapjának jövedelméből s a nőegyleti pénztárból fedezte a vezetőség, másfelől azokból a nemes adományokból, a melyek e célra az egyesület pénztárába befolytak. Adakoztak pedig 2 koronával: Zelenka Pálné, Farkas Lajosné, ifj. Molitorisz Istvánné, Tardy József, Szutórisz Frigyesné, Vandrak Vilma, Gamauf Gyöngyné, Tarr Károlyné, Vogel Béláné, Fábry Lajosné (Nagysáros), Oeschger Adel, özv. Szénássy Sándorné, Frenyó Lajosné, özv. Jarmay Béláné, Mangesion nővérek és Mayer Endréné; 3 koronával: özv. Puchert Gyuláné, Csegey Gusztávné és Miháldisz Lajosné; 4 koronával: dr. Szehtlo Jánosné, özv. dr. Lakner Árpádné és Schroepfer Antalné; 5 koronával: dr. Osvald Tivadarné és Meliorisz Ilka; 10 koronát adott Bielek Lászlóné, 1 koronát pedig dr. Rosenberg Mór. A ruhavarráshoz szükséges kelmének egy részét adományozták Thrór Gyuláné és Zavatzky Szilárdné. Régi s még jó állapotban talált ruhaneműt s könyveket adományoztak Raisz Viktorné és Tarr Károlyné. Egy Palkovits-vendéglői ászaltársaság Kósch Árpád útján 18 korona 67 fillért juttatott az egyesületnek karácsonyi felruházási céljaira. Összesen bejött 92 korona 67 fillér. Úgy az itt megnevezett jótételezők, mint pedig azoknak a hölgyeknek, a kik nagy buzgósággal varrták meg a különböző ruhaneműket s fardozták a két karácsonyfa díszítésében, hálás köszönetet mondok nőegyletünk nevében — azzal a kívánsággal, hogy jótékony-ságuk gyümölcseiben sokáig örvendhessenek! Liptai Lajos lelkész úr pedig fogadja hálás elismerésünket szép szónoklatáért, melylyel a karácsonyfa-ünnepélyt hathatósan emelte. Mayer Endre, egyli. titkár.

— **Adományok.** Az izr. Nőegylet népkonyhájára javára újabban adakoztak: Friedländer Manó 10, Neufeld Zsigmond 5, Werther Mór (gyűjtés) 5 kor.-t, Weisz Hermann fél-öt fát s újévi üdvözlét megváltása címén: dr. Propper József 5 és dr. Moskovits Emil 3 koronát.

— **Próbálja meg gummi-szivacsot** használni, többet tengeri-szivacsot nem fog venni, oly óriási az előnye a gummi-szivacsnak a tengeri-szivacs felett. Beszerezhető *Bilich* Ferencz fodrászati cikkek raktárában. Fő-utca 63, a hol egyéb gummikülönlegességek is kaphatók.

— **A levélszekrények kiürítése felől** az 1906. évi 48. számban megjelent hírlapokra vonatkozólag a kassai posta- és táviratigazgatóság a következő választ küldte: „Eperjes város területén — tehát a Kassai úton is ki-függesztett — levélszekrényeket naponként 5-ször kell

kiüríteni s ez meg is történik. A pályaudvari levélszekrényt a postaszolga minden postavonat indulása előtt kiüríti s hogy a szolgálat e tekintetben is pontos, igazolja azon körülmény, hogy a pályaudvari levélszekrénybe elhelyezett levél késedelme ügyében itt panaszt eddig senki nem emelt.”

— **Füetlen vonatok.** A kassa-oderbergi vasút igazgatóságának figyelmébe ajánljuk a következő fels. ólást: „Mult hó 31-ikén reggel a Kassáról 7 óra 45 perczkor induló vonattal Eperjesre utazván, a vonatot teljesen fütetlen állapotban találtam s az egészen Abos állomásig is így maradt. Aboson felhívtam figyelmét e körülményre a szolgálattevő tisztviselőnek, Eperjesen bejelentettem az esetet az állomásfőnökségnek, de szükséges ez úton is felhívni az igazgatóság figyelmét azokra a tarthatatlan állapotokra, melyek a reggel Kassáról induló vonatoknál napirenden vannak; a vonatokat az utolsó pillanatban állítják össze s még akkor is csak 1/2—1 óra múlva kezdik a kocsikat fűteni. Ám tessék azután a közönségnek 13°-os hidegben utazni a nélkül, hogy megbetegedjék! A közönség egészsége egy-két ember kényelménél előbbre való s ezért az ilyen esetek súlyos megtorlását kérem úgy a magam, mint más ismerőseim nevében. Eperjes, 1907. január 2. *Leganyi* Dezső, gyakorló tanár.”

— **Tartós gyógyszer.** Fájdalmas csúznál, a derék-, testrészek és forgó köszvényes bántalmainál a *Moll-féle sóborszeszeszettel* való bedörzsölés sikerrel használható. Egy üveg ára 1 kor 90 f. Szétküldés naponta utánvétellel *Moll A. gyógyszerész*, cs. és kir. udv. szállító által, Becs, I., Tuchlauben 9 Vidéki gyógyszer-tárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— **Az új anyakönyvi törvény életbelépése.** A f. év január 1-jével életbelépett az 1904. évi XXXVI. törvény-cikk, az új anyakönyvi törvény, mely szerint ezután minden jegyzői kör egy anyakönyvi kerületet képez s az anyakönyvvezetői teendőket a kör- és községi jegyzők, a helyettes-anyakönyvvezetői teendőket pedig a segédjegyzők teljesítik. Az új törvény életbelépte folytán a főispáni hatáskör is tágult, a mennyiben az anyakönyvvezető-helyettesek kinevezésének jogával a törvény a vármegyék főispánjait ruházta fel. A nem-jegyzői és nem-segédjegyzői anyakönyvvezetők és helyettesek január 1-jétől állásaiktól tehát felmentettek. Az új anyakönyvvezető-helyettesek kinevezése most van folyamatban.

— **Utazás a föld központja felé.** Bjorustjerna hírneves norvég tudós oly biztos adatok birtokába jutott, melyek Verne Gyula «Utazás a föld közepébe» című regényét valószínűvé teszik, ha nem is végig, de legalább az izlandi Hekla nevű vulkán kráterébe való leszállást. Bjorustjerna a helyszínen tanulmányokat tett és arra a meglepő eredményre jutott, hogy legalább kétezer méternyire le lehet szállni a föld belsejébe. Számításainál egy pisztoly dörrenésének visszhangját vette alapul. Groszemann nevű szolgáját is rábirta már, hogy ez útjára kísérje őt, mely összesen öt napot fog igénybe venni. Hegymászó-botokkal, kötélhágcsóval, villamos-lámpákkal és a szükséges tudományos eszközökkel indulnak a vulkán belsejébe. Élelmiszertül az öt napra nem visznek egyebet, mint kétszersültet és valódi Esterházy-cognacot, mint oly szert, mely egyaránt táplál és oltja a szomjúságot. A kráter nyílásánál egy négyezer méter hosszú erős zsineg lesz egy könnyen mozgó hengeren felcsavarva, melynek egyik végét magukkal viszik a mélybe és mely a merész utasokat visszavezeti majd a tűzhányóhegy sötét kráteréből a föld felszínére.

— **Újabb osztrák szédelgés.** A hírlapok hirdetési rovatában hónapok óta találkozunk nagyhangú hirdetésekkel, melyekkel a Budapesten főközllettel bíró *Thomas H. Whittick & Comp.*, harisnyakötőgépekkel kereskedő *pragai cég* gyorskötőgépeket eladásra kínál, kilitásba helyezvén, hogy ezen gépekkel naponta állandón 5 korona, sőt ennél nagyobb összegű keresetre tehetnek szert. Ezen gépeknek vevői — kik leginkább a szegényebb néposztályhoz tartoznak — egy-két hétig munkát kapnak ugyan az eladó cégtől, de ezen idő elteltével megszűnik a foglalkoztatás, és a becsapott vevő egy rossz anyagból készült értéktelen géppel bír, melylyel egy fillért sem kereshet. Ezen gépek «Méhkas», még gyakrabban «Miramár» elnevezés alatt hoztatnak forgalomba. Ezen, a hiszékeny közönség becsapására irányuló visszaélések megszüntetése érdekében a kassai iparkamara felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, ki is 1906. december 17-ikén 92,816 sz. a. kelt rendeletével arról értesítette a kamarát, hogy a benyújtott panaszok alapján nevezett osztrák cégnek budapesti képviselője ellen az iparkihágási eljárást folyamatba tette és az illetőt a jelzett vissza-élések miatt az ipartörv. 58 § a. alapján harmadfokú ítélettel a maximális büntetésben el is marasztalta és a megtévesztő hirdetésményeknek közzétételétől eltiltotta, sőt a kihágási ügy adatai alapján az elsőfokú iparkihágóság a cég ellen hivatalból bünvádi feljelentést is tett. Miután a jelzettekhez hasonló súlyos visszaélések meg-

gátlására más törvényes mód nem áll rendelkezésre, mint az egyes konkrét kihágási vagy bűncselekményeknek egyes esetekben való megfelelő üldözése, és miután az erre hivatott hatóságok csak akkor járhatnak el ezen ügyekben, ha a kihágást, illetve bűncselekményt tudomásukra hozzák: felkérjük mindazokat, kiknek hasonló kihágásokról és visszaélésekről tudomásuk van, vagy kik hasonló bűncselekmény áldozatai lettek, hogy panaszaiikkal az illetékes iparkihágóságokat felkeressék.

— **Egyleti közgyűlés.** A M. Kárpátgyesület Eperjesi Osztálya 1907. január hó 6-ikán, vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza tanácstermében tartja első rendes közgyűlését. Targysorozat: 1. Jelentés az első év munkásságáról. 2. Jelentés a központi választmány üléséről s evvel kapcsolatban a megindított taggyűjtésről való beszámolás. 3. A számvizsgálótról szóló jelentés bemutatása. 4. Jövő évi munkaprogramm s a költségvetés megállapítása. 5. A választmány kibővítése. 6. Esetleges indítványok.

— **Általános feltűnést** keltenek mindenütt a «Milleniumtelep», Nagyörsz (Torontál-megye) szőlőültvényai, melyek már az első évben 1 1/2—2 m magasságra fejlődnek és a szőlőbirtokosoknak tetemes hasznot hoztanak. A telep nagy magyar, vagy német, v. román, v. szerb nyelvű főárjegyzékét mindenki ingyen kapja, ki címzett levelező lapon tudatja.

— **Járvány nélkül.** Az újév szerencsésen kezdődik Eperjesen, a mennyiben sem a kórházban, sem a városban nincs fertőző-kórbán szenvedő beteg.

— **Használ Ön is malatakávét?** Ez a kérdés, ha női társaságban felvetik, rendszeren száználmosolylyal találkozik. Ilyen balvélemény még sokan táplálnak a malatakávét iránt. S ez részben érthető is, mert a mit malatakávét név alatt árusítanak, többnyire nem is malatakávét, hanem majdnem mindig csak egyszerűen pörkölt árpa, vagy pörkölt-malata, — ez pedig csak egy edeses, fád ízű főzetet ad, melynek semmi kávéje sincs. Sokan éppen még nem tudják, vagy még nem győződtek meg arról, hogy csakis a *Kathreiner* féle *Kneipp-malatakávét* egy oly gyártmány, mely maga is zamatos kávével bír, mert ennek szeméit a kávécsesernyéből nyert olyan kivonaton áztatják, mely a gyarmatkávéban levő koffein nevű mérget nem tartalmazza. Tehát egyedül a *Kathreiner*-féle *Kneipp-malatakávét* egyáltalán magában nagy mértékben a gyarmatkávé kedvelt ízét és zamátját a malata ismert egészségi előnyeivel. A ki a valódi *Kathreiner*t próbálta, az meg is győződött ennek a malatakávének jó minőségéről és nem fog többé előítélettel iránta viseltetni. A valódi *Kathreiner* azonban csak zárt csomagokban árusítják, melyek a *Kathreiner* névvel vannak ellátva s azért szükséges is a véltelnél mindig a *Kathreiner* nevet hangsúlyozni.

— **A kéményseprés ügye,** a mely felől legutolsó közgyűlésén határozott a város képviselőtestülete, általános megbeszélés tárgya, kivált a háztulajdonosok közt, a kikre nézve az eddigi állapot volt a kedvezőbb, mert könnyen, adójukkal együtt fizették be a kéményseprés díját, még eszentül felől, nem lesznek-e túlkövetelésnek és zaklatásnak kitéve. Az mindenesetre helyes, hogy a kéményseprésről szóló szabályrendeletet sokszorosítani fogják és kiosztják a háztulajdonosok közt, legalább könnyebben ellenőrizhető a kéményseprő-mester. Szükséges volna azonban a kályhaseprés díját is szabályrendeletileg megállapítani és az eddig szedett díjat tetemesen leszállítani, mert ha egy kémény seprésének egész évi díja 70 fillér, hogyan járhat egyszerű kályhaseprésért 1 korona 60 fillér? Ki kell tértünk ama kérdés tárgyalására is, adható-e egy másik kéményseprőnek is iparendély? E kérdés megoldásánál figyelembe kell venni azt, hogy a jelenlegi kéményseprő realjogon úzi iparát s jogosítványa az egész városra kiterjed. Ennélfogva más kéményseprő csak az esetben telepedhetik itt le, ha a várost két kerületre osztják előbb, — a jelenlegi szabályrendelet megváltoztatásával — a minnek pedig akkor van helye, ha a kémények száma már annyira megsaporodott, hogy a lakosság igényeit egy kéményseprő kelleképpen kielégíteni nem képes, a mit meg lehet abból is állapítani, betartja e a sóprési kötelezettséget pontosan a jelenlegi kizárólagos jogosult? Míg ez előzetesen nincs jogerősen eldöntve, más kéményseprőnek iparendély nem adható. Ennélfogva ha folyamodik is ilyen iparért valaki, — a mit a közgyűlésen többen kívánatosnak tartottak — előbb a realjognak a terület megosztásával járó korlátozását kell kimondani s e kérdésnek kell jogerősen eldöntve, más kéményseprőnek a kereskedelmi miniszter határozatával, eldölnie.

— **A dr. Richter-féle Liniment Caps. comp.** (Horgony-Pain-Expeller) igazi népszerű házászerré lett, mely számos családban már több mint 37 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb. néli a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkóránál, minő: a kolera és hányóhas-folyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő házászszur jó eredménytel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: à 80 fillér, 1 kor.

40 f. és 2 korona, a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan Richter-féle Horgony-Liniment (Horgony-Pain-Expeller) kéri, valamint a «Horgony» védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni

— **A munkásokért.** Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága december 21-ikén tartott ülésén új szabályrendeletet állapított meg a gazdasági szegőd-ményes cselédek és munkások lakásairól. Az új szabályrendelet főbb pontjai a következők: Minden föld-birtokos köteles minden családos és állandó jellegű alkalmazással bíró gazdasági cselédje és hasonmóságú alkalmazottja részére, a mennyiben ezeknek a fölfogadásánál lakás biztosított, 1 (egy) szobából, megfelelő konyhából és az élelmiszerek eltartására szolgáló, a szobától elkülönített kamarahelyiségből álló, nyitható ablakokkal bíró egészséges lakást szolgáltatni. Minden felnőtt lakó számára legalább 10 köbméter légtér és 4 m. felület jusson. Minden, cselédlakásul szolgáló ház megfelelő, tűzbiztos kéménnyel látandó el. A birtokos (bérlő) köteles arról gondoskodni, hogy minden gazdasági telep tisztán tartott kúttal vagy forrásvízzel legyen ellátva. Minden oly gazdasági telepen, mely a községtől, a hová tartozik, 3 kilométernél távolabb esik és melyen 50-nél több lélek van, a tulajdonos (bérlő) tartozik egy, ragályozó-betegültek elkülönítésére szolgáló helyiséget tartani, melyben az ily beteg mindaddig tartandó, míg a kórházba nem szállítható. A birtokos (bérlő) köteles arról gondoskodni, hogy a cselédlakások körül a csapadékvíznek kellő lefolyása legyen. Az ezen szabályrendelet ellen vétők kihágást követnek el és a mennyiben nem az 1876: XIV., vagy az 1878: XL. t.-cz. alapján büntetendők, ezen szabályrendelettel szakasz alapján 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők. Az ezen szabályrendeletbe ütköző kihágások fölött elsőfokban a községekre nézve a járási főszolgabíró, a három szab. kir. városra nézve a városi rendőrkapitány, másodfokban a vármegye alispánja és harmadfokban a belügyminiszter bíraskodik. Újonnan létesítendő cselédlakások ezen szabályrendelet határozmányainak megfelelőleg építendő, a már meglévők pedig a fönnforgó méltányossági körülmények figyelembevételével legfőbb tíz év alatt fokozatosan átalakítandók.

— **1906.** Lapunk egyik túrista munkatársa a múlt évben szorgalmasan megfigyelte és jegyezte az idő változásait. Tiszta idő volt jan. 1., 2., 15., febr. 1., 11., márc. 14., 15., 29., ápr. 3—13., okt. 10., 11., 17., 28., nov. 15. és decz. 12., 20., 21-ikén. Nagyobb hóvihar volt jan. 1. és márc. 10-ikén; erős havazás decz. 13., 14. és 29—31-ikén. Őszünk a legszebbek és leghosszabbak közé tartozott s gazdagon kárpótolt a nem éppen szép és tiszta nyárrt s különösen a csúnya szeptemberért, a melyben egyetlen egy szép nap nem volt. Az 1906. év a Kárpát- és a Túrista-Egylet részéről nagyobb és kisebb kirándulásokban igen gazdag volt.

— **Gazdasági-egyesületi hírek.** A vármegyei mezőgazdasági bizottság 1907. évi bevételét 114 kor. 40 fill., kiadását 1434 koronában, a gazdasági egyesület bevételét 5858 kor. 64 fill., kiadását 9026 kor. 80 fill.-ben irányozták elő. A hiányt a földmívelési minisztertől kérik. — A kereskedelmi miniszter leirata folytán kimondta az egyesület, miszerint elsősorban kívánatosnak tartja, hogy a kassa-oderbergi vasút zsolna—abosi vonalán második vágány, és pedig Istvánhuta állomástól Nagyvitéz, Siroka, Szinyeújfalu, Eperjes, Kende, Lemesen át a Tarca völgyén Kassáig kiépíttessék, és mint második vágány betét-vonatokkal kezeltesék. Másodsorban kívánatosnak tartja az eperjes—bártfai szárnyvasútnak Gorlice galicziai állomásig való kiépítését. Harmadsorban Kapi, Hanusfalva, Varannó és Homonna irányában egy helyi érdekű vasút kiépítését, mely a szomszédos felső Zemplén- és Sárosvármegye között a most nehézkes forgalmat lebonyolítsa. — A gazdasági egyesület közgyűlésén **Hucskó Miklós** miniszteri számtanácsos meg fog jelenni, hogy a Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár intézményeit ismertesse.

— **Az anyakönyvi hivatal 1906. évi kimutatása.** **Házasság.** Házasságkötések száma 105, tehát jóval kevesebb, mint az előző években. Megoszlik pedig ilyképen: r. k. vőlegény, r. k. menyasszony 61; izr. vőleg. és menyassz. 17 (ezek közül egy külföldi bevezetés); g. k. vőleg., r. k. menyassz. 8; evang. ref. vőleg., r. k. menyassz. 5; g. k. vőleg., menyassz. 4; r. k. vőleg., g. k. menyassz. 3; ág. h. ev. vőleg. s r. k. menyassz. 3; ág. h. ev. vőleg. és menyassz. 2; r. k. vőleg. és evang. ref. menyassz. 1. A 9 vegyes-házasság közül két esetben volt reverzális a r. kath. menyasszony részére. A házas. anyakönyv aláírását megtagadták 15-en. Irni nem tudó vőlegény volt 17. Külföldi vőlegény volt 15, és pedig: 10 lengyel, 3 cseh, 1 amerikai, 1 sziléziai. Külföldi menyasszony volt 13,

és pedig 9 lengyel, 3 morva, 1 porosz. 30 leány elszármazott, illetve férjhez ment Eperjestről. Özvegy asszony 11 ment férjhez. A legfiatalabb vőlegény volt 21 éves, tanító; a gyermek menyasszony 15 éves, jelenleg iparosnő. Dél előtt kötöttek házasságot 99, délután 6. — **Születés.** Születési esetek száma 452. Vallás szerint: r. kath. 303; utána az izraelita vezet 79-czel; g. k. 43; ág. h. ev. 20; ev. ref. 7. Nem szerint: született 237 fiú élve, 2 halva; 208 leány élve, 5 halva; ezek közül meghalt 58 s külföldi illetőségű született 52. Törvénytelen született 62. Ezek közül 3 esetben a természetes atya is jelentkezett s 1 lett a házasság által törvényesítve. Ikerszületés 6 esetben. Fogházban született 4. — **Haláloság.** Meghalt Eperjesen 381, és pedig nem szerint 199 fi, 182 nő, de eperjesi lakos meghalt csak 336, miután 45 esetben vidékről kórházba szállított volt. Vallás szerint: róm. kath. 255; g. k. 51; izr. 39; ág. h. ev. 34 és evang. ref. 2. 4 éven aluli volt 116; 70 éven felül volt 38; 80 éven felüli 21 és 90 éven felüli 8. A 48-as honvédek közül elhunyt 2.

— **A hernyőveszedelem.** Tavaly rengeteg kárt okozott a hernyő, főleg a magyar gyümölcsstermelésben és az idén sem várható javulás. A fák tele vannak hernyő-fészkekkel, az erdőkben pedig oly tömördek a gyapjas pille tojása, hogy jut belőle bőven a gyümölcsösöknek is. Bizonyos, hogy nagyobb intézkedések nélkül nem tudnak megküzdeni a gazdák a fenyegető veszedelemmel. A földmívelésügyi miniszter erre való tekintettel elrendelte, hogy a főszolgabírók a hernyő-irtást mind a községi előjárásig, mind a csendőrsők útján a legszigorúbban ellenőriztessek. Fontos dolog, hogy a hernyő-fészkek még a tél folyamán kiirtassanak, annál is inkább, mert a fehér galanya-pille és a sárga farkú pillangó hernyója már márczius végén elszeléd és akkor a fészkek irtása már czéltalan. A földmívelésügyi miniszter összes vidéki szakközvegei szigorú utasítást kaptak, hogy hivatalos kiszállásaiknál a hernyő-irtást ellenőrizzék. Figyelmezteti a miniszter a közönséget arra is, hogy a hernyő-égető lámpáknál sokkal jobb a kézzel, vagy hernyózó ollóval való irtása.

— **Rendőri hírek.** A budapesti állatorvosi főiskolától az egyik veszett ebre vonatkozólag a következő szakvélemény érkezett le: „Eperjes város rendőrkapitányi hivatala által decz. 5-ikén 4877. szám alatt kelt átirat kíséretében beküldött veszettségre gyanús eb nyúltelejéből beoltott kísérleti állatok a mai napon — a veszettség jellemző tünetei közt — elhullottak; kétségtelen tehát, hogy azon állat, melynek agyából az oltás történt, veszett volt.“ — Deczember 31-ikén délután 1/4 órakor özv. Rapszki Jánosné zsemleárusnő a Fő-utca 67. sz. ház udvarán hirtelen összeesett és meghalt. Az orvos szívszélhűdést állapított meg. — Egy két éves fiú eltévedt, nevét megmondani nem tudja. Özv. Reichard Józsefné tisztító-intézet tulajdonos vette magához. — Újév napján a rendőrség kilencz embert tartóztatott le különféle rendőri kihágások miatt.

„Míg csak apró legény vagyok,
I az egyszégtől durradok,
Ért pedig, higgyék el nekem,
Kneipp-kávénak köszönhetem.“

Valódi
csak az eredeti
csomagokban
Kathreiner
névvel.

Ne használja senki keverék
nélkül az izgató gyarmat-
kávé! Kizárólag a
Kathreiner-féle
Kneipp-malata kávé
bizonyult a legjobb pót-
kávé, mely könnyen
emészthető, tápláló és
vérképző,
mialtal elő-
mozdítja az
egészséget.

Gyermekeket
már csak a
Kathreiner-re
szoktassuk.

IRODALOM.

Magyar Evangelikus Egyházjog. Írta dr. **Mikler Károly**, az eperjesi evang. egyházkerületi Kollégium jogakadémiajának dékánja, az egyházjog és jogtörténet tanára. Budapest, Grill Károly könyvkiadó vállalata, 1906. Ára 15 kor. 772 lap. — Megrendelhető a szerzőnél.

Ezekben a napokban egy nagyszabású és frójának mély tudományos készütséget bizonyító munka hagyta el a sajtót. Dr. **Mikler Károly** Ev. Egyházjoga ez, mely régen érzett hiányon van hivatva segíteni. Ezt a hiányt pedig kettős irányban lehetett érezni. Egyfelől az egyházi élet mezején: tehát a praxisban, másfelől pedig a tudományos irodalom talaján: tehát a teoriában. Nagy hálára kötelezte le dr. **Mikler Károly** művének megírásával mindazokat, a kik az evangelikus egyházi élet különböző fokozatain aktív részt vesznek, kezdve a legkisebb egyházközség lelkészétől és felügyelőjétől fel egészen a püspökökig és kerületi, meg egyetemes felügyelőkig, mert az érvényes jogszabályok ismerete nélkül süppedékes a talaj, melyen járnak. Már pedig eddig csupán óriási fáradsággal és utánjárással lehetett a szét-szórta anyaghoz úgy-ahogy hozzáférközni. Sőt bátran mondhatjuk, hogy nem tekintve a vezéreket, a nagy többség előtt — legalább a ritkábban előforduló joganyag — ismeretlen volt. Hogy a megjelölt mű szükségget pótol ebben az irányban, azt bizonyítja az a körülmény, hogy már eddig több száz egyházközség, lelkész, egyházfelügyelő sietett a munkára előfizetni. És bizonyos, hogy nem lesz egyházközség, mely ennek beszerzését elmulasztaná. De rendkívüli szolgálatot tesz ez a munka a tudománynak is. Mert — mint a szerző maga is mondja — egyik célja az, hogy történelmi alapon kifejtsé és rendszeresen feldolgozza a magyar evangelikus egyház jogát a végből, hogy így hozzájáruljon ahhoz, hogy az arra hivatottak a hazai összes bevett egyházak jogát részletesen megismerjék és a bennük megnyilvánuló eszmei közösségből kiindulva, azt egységes rendszerbe foglalhassák. Eddig ez lehetséges nem volt. Legalább az ev. egyházjogot tekintve — nem. Mert **Hörk József** «Magyar Protestáns Egyházjog»-a nem egyéb a jogforrások pusztá összefoglalásánál. **Csécsetka Sámuel** és **Kovács Albert** művei pedig az 1891—94. évi zsinatokat és az egyházpolitikai törvényeket megelölték és így már elavultak. — A nagyszabású munka két könyvre oszlik. Az elsőben az alkotmánytörténetet, a jogforrásokat, az egyház és állam, valamint a felekezetek egymásközt való viszonyát tárgyalja a szerző. A második könyvben az ev. egyház alkotmányát és közigazgatását találjuk meg. — A gyönyörű kiállítás Kósch Árpád könyvnyomdáját dicséri.

Felelős szerkesztő: **Dr. Raffay Ferencz.**
Kiadótulajdonos: **Kósch Árpád.**

WEITZENHOFFER B.

vízvezetési és csatornázási berendező
Eperjes, Rózsa-utca 6. sz.

Elvállal terv és megrendelés szerint vízvezetési, csatornázási és fürdőberendezéseket, vízüblítésű angol-closeteket és minden ezen szakmába vágó munkát.

Terv és költségvetés díjtalanul.

Mintaraktár bármikor megtekinthető.

Geldmuckvolle, elegante und leicht ausführbare Colletten.

WIENER MODE

mit der Unterhaltungsbeilage „Im Boudoir“. Jährlich 24 reich illustrierte Seite mit 48 farbigen Modebildern, über 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen.

Vierlethährlich: K 3.30 = Mk. 2.80.

Gratisbeilagen:
„Die praktische Wiener Schneiderin“
und
„Wiener Kinder-Mode“
mit dem Beiblatt
„Für die Kinderfäbe“
sowie
„Schnittmusterbogen“.

Schnitte nach Maß. Als Begünstigung von besonderem Werte liefert die „Wiener Mode“ ihren Abonnentinnen Schnitte nach Maß für ihren eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl lediglich gegen Erlich der Spelen von 30 h = 30 Pl. unter Garantie für tadellofes Paffien. Die Anfertigung jedes Collettflickens wird durch jeder Dame leicht gemacht.

Abonnements nehmen alle Buchhandlungen und Postanstalten sowie der Verleg der „Wiener Mode“, Wien 6/2, Sumpendorferstraße 87. unter Beiligung des Abonnementsbetrages entgegen.

A csecsemők megrögzött szorulása többnyire abból ered, hogy a gyermekek igen hamar s igen sok tehéntejet kapnak, a mely az ő gyomrukban tömött nagy bolyhokban csomósodik össze és emésztése sokkal nehezebb, mint az anyatejé. Ha a tehén-tejhez *Kufke*-féle *gyermeklisztet* teszünk, ettől a tej finomabban alszik meg a gyermek gyomrában, könnyebben emésztetendővé válik, meg a tej tápláló-értékét is tetemesen fokozzák a gyermeklisztben foglalt ásványi anyagok és fehérjék.

A háztulajdonosok és építésszek figyelmébe!

A helybeli m. kir. adóhivatalnak — jelenlegi alkalmatlan helyisége folytán — oly épületre van szüksége, melyben elhelyezhető lenne.

Keres ezért oly helyiséget, melyben **legalább is 10-12 szoba van** (melyek közül 7-9 egymással összefüggő lenne).

Esetleges információk a kir. adóhivatal főnökénél szerezhetők.

SZEMGYÓGYINTÉZET Miskolczon Széchenyi utca 5.

dr. VAJDA GÉZA szemorvos vezetése alatt.

A NAP

Amagyar újságírás szenzációja, Magyarország legfüggetlenebb és legelterjedtebb napilapja.

Felelős szerkesztője: **BRAUN SANDOR.**
Politikai főmunkatársai: **Ábrányi Emil,**
Lengyel Zoltán és Ugron Gábor.

A NAP a 48-as eszmény leghívebb katonája és a 67-es politika kérelmetlen üldözője.

A NAP már kora reggel megérkezik a vidékre.

A NAP nemcsak a legkitünőbb lap, de a legolcsóbb is.

Egy szám ára **2 krajcár.**

Előfizetés: negyedévre **4 korona**, egy hónapra **1 korona 40 fillér.**

Mutatványszámokat készséggel küld: A NAP kiadóhivatala VIII., Rökk Szilárd-utca 9. sz.

A PESTI NAPLÓ ÚJ KARÁCSONYI AJÁNDÉKA.

A *Pesti Napló* karácsonyi albumainak sorozata a magyar Géniusz javakincseinek gyűjteménye. Irdalmunk és művészetünk hatalmas alkotásait méltó, nemesen díszes formában mutatták be a *Pesti Napló* előfizetőinek. Valamennyi esemény-számba ment a magyar könyvpiacra. Náluk szebb, előkelőbb, értékesebb díszmunkák nem igen jelentek meg. S a *Pesti Napló* az ő albumait ajándékol adja előfizetőinek. A *Pesti Napló* idei ajándéka, az 1906. évi karácsonyi albuma, meg fog felelni a *Pesti Napló* díszmunkái hagyományainak. Meg fog felelni nekik abban is, hogy kiállítására fényvetel felül fogja múlni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötetje különb volt az előzőnél, pedig azok az előző kötetek is egytől-egyig remek díszművek voltak. A *Pesti Napló* idei ajándékkönyve

RÁKÓCZI-ALBUM

lesz. Nem tudományos, csak a történelem kutatásaiban gyökerező irodalmi és művészeti díszmunka lesz. Ismertetni fogja a nagy kor hőseit, ünnepnapjait és izgalmas hétköznapjait Izzó törekvéseit, lobogó indulatait, mélyeséges hangulatát, dicsőségét és szenvedését. *Javairók fogják megírni a nagy szabadságharc eleven krónikáját. És meg fog szólni ebben a kötetben a kor költészeté és íze muzsikája. A dalnokot és a tárogatóst is tanúságba idézzük. S a képzőművészetet is. Az egykorit és az újat, hogy képben, rajzban ábrázolja azt a szentséges hőskort. Nagyszabású festmények, előrangú illusztrációk, kiváló mesterek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosított művészet egész sor több-*

színnymású képben

fog remekelni. E díszes tartalomhoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar iparművészet elsőrangú mesterére bizzuk. Hadd feleljen meg a remekmű nemes tartalmának a külső megjelenése is.

Ezt az új, páratlanul díszű ajándékot megkapja karácsonyra a *Pesti Napló* állandó előfizetőin kívül

minden új előfizető is,

a ki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a *Pesti Napló*-ra előfizet, illetve a ki karácsonyig legalább egy félévi díjat befizetett és egy további félévi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető s kívánatra külön értesítést küld e módozatokra vonatkozólag a

PESTI NAPLÓ kiadóhivatala, Budapest, Andrassy-út 27.

ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy óra 2 kor. 40 fillér. Mutatványszámot szívesen küldünk.

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Éljen!

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Eperjesen kapható: Barts Emil, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógyszertárakban és Pálesch Árpád drogeriában. — *Bártján*: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógyszertárakban.

Alapított 1869.

KÖSCH ÁRPÁD

Korszerűen s újszerűen felszerelt

Legváltásosabban berendezett

KÖNYVNYOMDÁJA || PAPIRRAKTÁRA

EPERJESÉN.

Árjegyzékek, számlák, czégekártyák, körlevelek, üzleti jelentések, intézkedések, címkék, vonalozott üzleti könyvek; levelezőlapok, csomagoló- s levélpapírok és borítékok czégnymással. ...

Pénzügyintézeteknek: Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, üzleti könyvek (színes vonalzással is). Ügyvédek részére: Mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények s szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb.

Díszművek, könyvek, hetilapok, folyóiratok elegáns és pontos előállítására, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak nyomtatványainak szép és csinos kiállítása.

Különlegesség könyvnyomdai színnymásban!

Egyházi, tanügyi, közigazgatási és más hivatalos nyomtatványok raktára. Oklevelek, isk. értesítők, bizonyítványok s kimutatások nyomtatása. Névjegyek. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva.

Eljegyzési és esketési kártyák, meghívók ízléses kivitelben, falragaszok, műsorok, étlapok, tánczrendek, színlapok s egyesületek részére szükségelt nyomtatványok díszes előállítására. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesíték.

Bármely hírlapra előfizetések közvetítése.

Motorhajtóerő-berendezés. Tömöntöde.

Költségvetések — készítőndő nyomtatványokról — postalordultával.

FIDIBUSZ

! A legkitünőbb és legolcsóbb élelapp !

Szerkeszti: HELTAI JENŐ.

Főmunkatársak: Ambrus Zoltán, Molnár Ferenc, Herczeg Ferenc, Ignótus.

Képei javát: Linek Lajos, Vesztróczy Manó, Paulini Béla, Feiks, Vadász, Erdey, Oláh, Süle, Csukássy, Kober és Kondor rajzolja.

Péntek délben már kézhez kapják a vidéki előfizetők a **FIDIBUSZ-t!**

Előfizetési ára páratlanul olcsó:
Egész évre 6 kor. / Negyedévre 1 K 50 f.
Félévre 3 kor. / Egy óra 50 fillér.

Egy szám ára 5 kr. (10 fill.)

Friss, vidám, pajkos, eredeti, eleven, érdekes, bátor, díszesen illusztrált heti élelapp.

Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a FIDIBUSZ kiadóhivatala. Budapest, Röck Szilárd-utca 9.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmacacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgörccs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sósorszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csúz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy önozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és nőiszappan a bőr gyökeres gondozására és apólasára úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-székhely:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvet mellett teljesíttetnek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziasszer, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvény, csúznál és meghűléseknél, bedörzsölésésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél, BUDAPEST.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”,

Prágában, Elisabethstrasse 5. no. Mindennapi szétküldés.

A legelőkelőbb orvostanárok által ajánlott és a kiállításokon aranyérmekkel és díszoklevelekkel kitüntetett

Esterházy-cognac

mely a közönség kedvencz itala, mindenütt kapható.

Központi iroda:

Gróf Esterházy Géza-féle cognacgyár

BUDAPEST,

V. ker., Nádor-utca 16.

Köhögés!

Ki arra nem ügyel, vétkezik saját teste ellen.

= KAISER-féle =
MELL-KARAMELLÁK
a 3 fenyővel.

Orvosilag megvizsgálva és ajánlva köhögés, rekedtség, hurut és elnyálkásodás ellen.

5120 közjegyzőleg hitelesített bizonyítvány tanúskodik, hogy azt, a mit igények, valósul.

Csomagok ára 20 és 40 fillér.

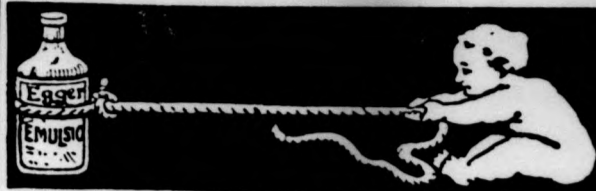
Kapható:

SCHOLZE ALFRÉD

czukrászda- és kávéházában EPERJESÉN.

Kapható Bein Simon fűszer- és csemegekereskedésében Eperjesen.

Vigyázzni ezen bejegyzett védjegyre!

Három kérdés:

I. **Miért** kedvelik az orvos urak az EGGER-EMULSIÓT és rendelik e csukamájolajat előszeretettel?

Mert az EGGER-EMULSIÓT a csukamájolaj legjobb adagolási módja s gyógyeredményei meglepők.

II. **Miért** szeretik a gyermekek az EGGER-EMULSIÓT annyira?

Mert ize kitünő és nyálákságszámba megy.

III. **Miért** szeretik a felnőtt egyének az EGGER EMULSIÓT?

Mert tudják, hogy a csukamájolaj áldásos hatását fokozott mérvben bírja és mindazonáltal nyoma sincs a csukamájolaj undorító íz-és szagának.

Hogy ezen tények valódiságáról bárki meggyőződhessen,

a „Nádor-gyógyszertár”, Budapest, VI., Váci-körút 17.

bármikinek küld egy ingyenes próbát 30 fillér előzetes beküldése ellenében (csomagolás- és portóért). Egy eredeti nagy üveg „Egger-Emulsió” 2 kor. árban kapható

Eperjesen: Barts Emil, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógyszertárakban és Pálesch Árpád drogeriában — **Bártfán**: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógyszertárakban.

Cognac Czuba-Durozier & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Védőügybőség: RUDA ÉS BLOCHMANN, Budapest.

Főutca 23.

— No barátom! hallottam, hogy megnézted és meggyőződted arról a csodálatos intézetről, a hol kitünően ki tudják tisztítani a ruhát, a nélkül, hogy mosni kellene; látod, kedves barátom, ez a nagy csoda még nem létezett soha. Ebben az intézetben szárazon kitisztítják a ruhát, egészen olyan lesz, mint új; mert jegyezd meg, barátom jól magadnak, ha a ruhát valamelyik intézetben kimossák, az lehetetlen, hogy jó legyen, mert a ruha a vízben elromlik, összemegy, rövid lesz, kikopik; lehetetlen jól helyrehozni. És látod, barátom, azt a

Sikorszky-féle mütisztító-intézetet

dicsérem én; ott a ruhát nem mossák ki, ott csodálatos módon kitisztítják: ott csodálatos port találtak fel, a melylyel a pecsétes ruhát behintik, attól minden pecsét lemegy, aztán lekefélik, jól kivasalják — egyszóval ismét új lesz. Mondható, hogy kitünő és patent, a ruha nem romlik el, egyszóval új lesz. Hát kérlek arra a kis szivességre, el ne mulaszt másoknak is ajánlani, hogy mindenki legyen meggyőződve, hogy létezik egy intézet, a hol lehet spórolni, olcsón és jól új ruhát szerezni.

— Kedves barátom, nagyon szépen köszönöm neked; Isten veled, viszontlátásra!

— Édes barátom, ha esetleg elfelejtene valahogy, itt a címé a mütisztító-intézetnek:

Első eperjesi ruha-vegymütisztító- és javító intézet,

Eperjes, Főutca 23. sz. alatt, bent az udvarban (első ajtó), a Berger-kávéház és a kaszárnya átellenében, az átjáró mellett.